Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ ШАҲАР РЎЗНОМАСИ

Рўзнома 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 112 (7. 501) 1991 йил 14 июнь, жума

Нархи 8 тийин.

ТО Бугунги кун нафаси

ЖУМҲУРИЯТИМИЗДА

⊙ «Ишбилармонларнинг Тошкент учрашуви» ташкилий комитетининг навбатдаги мажлисида ишчи гуруҳларининг ҳисоботлари тингланди.

⊙ Бухорода «Бухоро спорти» рўзномаси чиқа бошлади. Бу вилоят матбуот бошқармаси томонидан 1991 йилда рўйхатга олинган 28 вақтли нашрдир.

МАМЛАКАТИМИЗДА

⊙ СССР Вазирлар Маҳкамаси Ўзбекистонда май ва июнь ойи бошларида рўй берган табиий офат оқибатларини бартараф этиш учун 360 миллион сўм маблағ ажратди. Бу маблағга янги уй-жойлар ва маданий-маиший объектлар қурилади. Бундан ташқари республикага таъмирлаш-тиклаш ишларига 80 миллион сўм, шунингдек хорижда тайёрланган ғишт ишлаб чиқарадиган 10 та завод, 3 та цемент заводи учун асбоб-ускуналар, катта ҳажмли қувурлар ҳам ажратилди.

⊙ 12 июнь куни Россия Федерациясида бўлиб ўтган сайловларнинг дастлабки натижаларига кўра Б. Ельцин РСФСР Президенти, Г. Попов — Москва, А. Собчак — Ленинград мэрлари қилиб сайланганлар. Ленинград аҳолисининг 54 фоизи эса Нева соҳилидаги бу шаҳарга тарихий номи — Санкт Петербург қайтарилишини ёқлаб овоз берганлар.

ХОРИЖДА

⊙ Америка нефть компаниялари Эронни иқтисодий қамал қилишни тўхтатдилар.

⊙ Буюк-Британиянинг Бош вазири Жон Мейжор М. Горбачев 17 июлда Лондонга расмий таклиф этилганлигини айтди. У бу ерда энг ривожланган еттита капиталистик давлат раҳбарлари билан учрашади.

Ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг бешинчи сессияси

Ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг мажлиси тўғрисида АХБОРОТ

Ўн иккинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг бешинчи сессияси 13 июнь куни Тошкентда ўз ишини давом эттирди.

Мажлисни Ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг Раиси Ш. М. Йўлдошев бошқарди.

Сессия ишида Ўзбекистон ССР Президенти, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи котиби И. А. Каримов қатнашди.

Депутатлар кун тартибидаги масалаларни муҳокама қилишни давом эттирдилар. Қонунчилик, қонунийлик ва ҳуқуқ-тартибот масалалари комитетининг раиси Э. Ҳ. Халилов Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши иш тартибининг лойиҳаси тўғрисида маъруза қилди.

Ҳар томонлама муҳокамадан сўнг иш тартиби қабул қилинди.

Ўзбекистон ССР вице-президенти Ш. Р. Мирсаидов «Мустақил давлатлар Иттифоқи тўғрисида»ги шартнома лойиҳаси ҳақида маъруза қилди.

Маърузани муҳокама қилишда халқ депутатлари Д. Н. Шамшетов, Э. Т. Шайхов, М. Т. Зоҳидов, Х. З. Низомитдинов, Т. Ш. Ширинқулов, Ф. Омонов, Н. Ю. Тўраев, М. Р. Раҳмонов, Т. Ҳошимов, Б. К. Нурметов, Ш. Мирзаев, А. Турдиқулов қатнашдилар.

Олий Кенгаш шу масала юзасидан қарор қабул қилди, Иттифоқ шартномасини имзолаш учун делегация таркибини тасдиқлади.

Сўнгра депутатлар «Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси билан Қирғизистон Республикаси ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида»ги ҳамда «Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси билан Туркманистон Совет Социалистик Республикаси ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида»ги шартномаларни ратификация қилиш ҳақидаги масалани кўриб чиқдилар. Шу масала юзасидан Ўзбекистон ССР Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси Раисининг биринчи ўринбосари И. Ҳ. Жўрабеков ахборот берди.

Мазкур масала юзасидан Ўзбекистон ССР Президенти И. А. Каримов нутқ сўзлади.

Халқ депутатлари ҳар икки шартномани ратификация қилдилар.

Депутатлар Ўзбекистон ССР ҳукуматининг шу йил баҳорда республикада юз берган табиий офат оқибатларини тугатиш юзасидан кўраётган чора-тадбирлари тўғрисида И. Ҳ. Жўрабеков ахборотини маълумот учун қабул қилдилар.

Депутатлар «Оммавий ахборот воситалари тўғрисида»ги Ўзбекистон ССР Қонуни лойиҳасини муҳокама қилдилар. Ошкоралик масалалари комитетининг раиси Э. Воҳидов маъруза қилди.

Лойиҳани муҳокама қилишда халқ депутатлари Р. Раҳмонов, Н. Саъдуллаев, М. А. Ибодуллаев, С. Мадаминов (Муҳаммад Солиҳ), Э. Ҳакимов, С. И. Зинин, К. Тўйчиев, М. Р. Отақулова, Т. Йўлдошев, Н. Н. Ёқубов, И. Файзуллаев, Д. Т. Раҳматова, Ўзбекистон ССР прокурори Б. М. Мустафоев қатнашдилар.

Депутатлар Ошкоралик масалалари комитетига айтилган таклифлар ва мулоҳазаларни ҳисобга олиб, лойиҳани пухталаштириш ҳамда уни овозга қўйиш учун тақдим этишни топширдилар.

Миллатлараро муносабатлар, тил ва маданият масалалари комитетининг раиси П. Қ. Қодиров «Виждон эркинлиги ва диний ташкилотлар тўғрисида»ги Ўзбекистон ССР Қонуни лойиҳаси ҳақида маъруза қилди.

Маърузани муҳокама қилишда халқ депутатлари Б. Ж. Ҳакимов, И. Юсупов, Ҳ. Қ. Эшонқулов қатнашдилар.

Муҳокама қилинаётган масалага доир музокараларни давом эттиришга қарор қилинди.

Сессия ўз ишини давом эттиради.

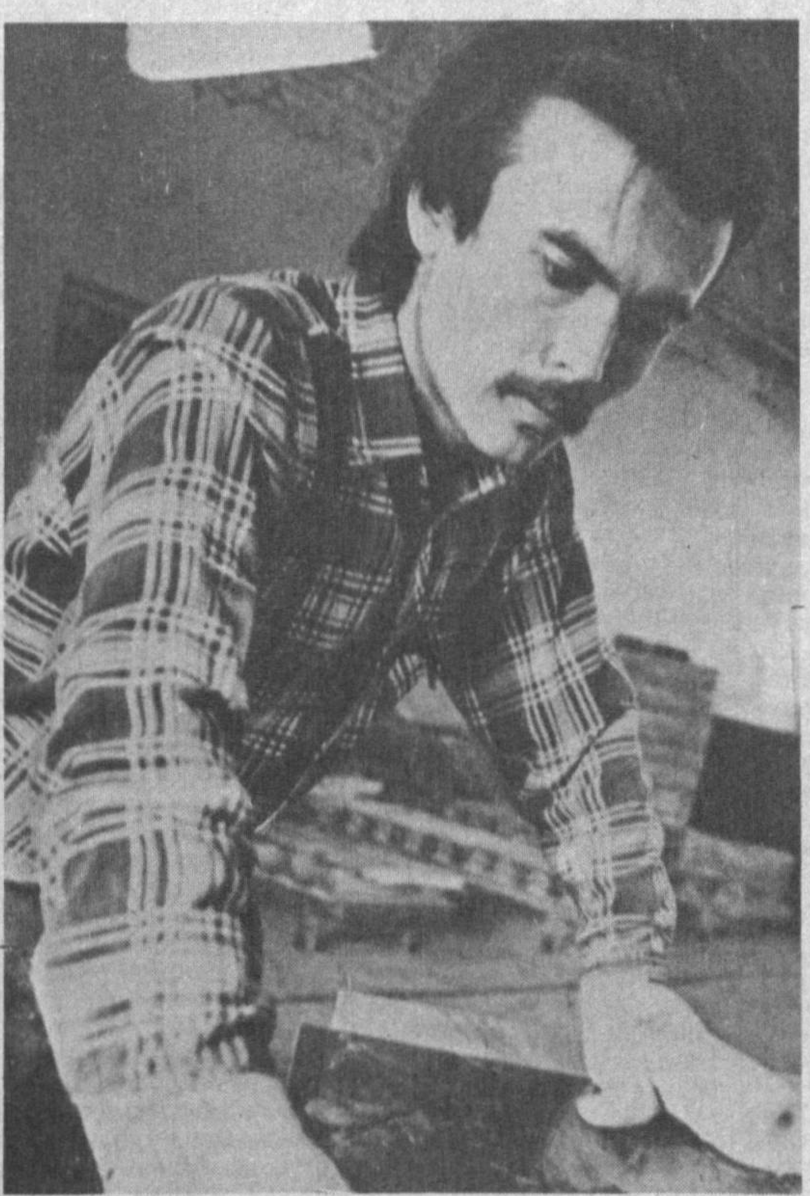

Шаҳримиздаги ихтисослаштирилган мебеллар ишлаб чиқариш корхонасининг илғор ишчиси Ҳусниддин Сайдалиев зиммасидаги вазифани аъло даражада бажариб, ҳамкасблари олқишига сазовор бўлмоқда.

СУРАТДА: Ҳусниддин Сайдалиев.

Рустам Шарипов сурати.

Истеъмол буюмлари манзурми?

НАФ КЕЛМОҚДА

АСБОБСОЗЛИК ишлаб чиқариш бирлашмасининг «Гвардия» кўчасидаги филиали ўзига хос йирик корхона ҳисобланади. Чунки бу ерда бир нечта цехлар жойлашган бўлиб, уларда турли миллат вакиллари меҳнат қилишади. Бу борада корхонанинг биргина истеъмол буюмлари цехини мисол келтиришимиз мумкин. Унда олтмишдан ортиқ киши меҳнат қилади. Уларнинг кучи билан ўн турдан ортиқ маҳсулот ишлаб чиқарилади. Агар бир кунда тайёрланган маҳсулот пулга чақилса у 6 минг сўмдан ошиқроқ кўрсаткични ташкил этади.

Айниқса, жамоа томонидан тайёрланган ток қайчи, тунука қайчи, болалар ўйинчоқлари, бардюр қайчисига бўлган талаб тобора ортиб бормоқда. Шуни назарда тутиб бу маҳсулотларнинг сонини оширишга ҳаракат қилинаяпти. Биргина ток қайчининг ўзидан кунига 2 мингдан ортиқ тайёрланаётганлиги фикримизнинг далилидир.

Цехда маҳсулотларнинг тури йил сайин ортиб бораётганлиги ҳам диққатга сазовор. Масалан, сўнгги йилларда бу ерда болалар караводи учун деталлар, ғилдиракли оёқчалар, шунингдек мактаб ўқувчилари учун мўлжалланган ўқув қуроллари йиғмаси тайёрлана бошланди.

Ишлаб чиқариш қувватини ошириш биринчи навбатда техника тараққиёти билан боғлиқ. Шуни назарда тутиб, жамоа ҳар йили эски қурилмаларни янгиси билан алмаштириш чораларини кўрмоқда. Цехда ўтган йили саккизта янги дастгоҳ ўрнатилиши унумдорликни икки баравар ошириш имконини берди. Яна бир янгилик, ушбу цех шу яқин атрофда жойлашган мактаб ўқувчилари учун тажриба участкаси вазифасини ҳам ўтайди. Техникага қизиқувчи ўқувчи ёшлар ҳафтанинг маълум кунларида бу ерга келиб тажриба ўрганишади. Ҳозир бундай ёшлар сафи қирқ кишидан ошиб кетган.

— Бу тажриба ўз самарасини кўрсатди,— дейди цехнинг кекса ишчиси Ҳ. Носиров. — Бу йил ўрта мактабни тугаллаган бир нечта ёшлар ўз хоҳишлари билан сафимизда қолишди. Ҳозир улар мураббийлар билан ёнма-ён ишлашаяпти.

Жамоанинг ўз илғорлари бор. Улар Мели Маҳкамов, Татьяна Поповская, Рида Исмоилова, Зинфия Абдуллаева, Талай Василийлардир. Агар эътибор берган бўлсангиз уларнинг миллати ҳар хил. Лекин аҳил жамоа қўлни-қўлга бериб ишламоқда.

Бозор иқтисодиётига ўтилаётган ҳозирги кунларда цех ишчилари бир неча тур янги маҳсулотларни ишлаб чиқариш режасини белгилашяпти. Бу маҳсулотлар турли ҳажмдаги янги зулфинлар, қулфлар, болалар учун қурилмалар ва бошқалардан иборат.

Агар бир ойда цехда 130 минг сўмлик атрофида маҳсулот ишлаб чиқарилаётганини айтсак, жамоанинг корхона учун қанча наф келтираётгани аён бўлади.

Мақсуд ОРИПОВ.

ЯҚИН ҲАМКОРЛИК

ЎЗБЕК ва тожик кино санъати арбоблари ўртасида ижодий алоқалар кўпдан бери давом этиб келмоқда. Ана шу яқин ҳамкорлик туфайли қатор қизиқарли бадиий фильмлар яратилди.

Кейинги йилларда суратга олинган «Майсаранинг иши», «Оловли йўллар» каби бадиий тасмаларда тожик актёрлари ҳам ижодий фаоллик кўрсатдилар. Шу кунларда яратилаётган «Пайғамбарнинг юзи ёки бошқа одамлар» деб номланган янги фильмда эса ўзбек санъаткорлари ҳам қатор ролларни ижро этмоқдалар.

Истеъдодли киноактёр М. Холматов бу экран асарида етакчи образлардан бирини олиб чиқмоқда. «Тожикфильм» студиясининг мазкур маҳсулоти яқин вақт ичида экранларга чиқади.

Саодат ОДИЛОВА.

КОММУНИСТЛАР КЕНГАШИБ ОЛАДИЛАР

Эртага Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетида корхоналар, ташкилотлар, муассасалар бошланғич партия ташкилотлари котибларининг семинари бошланади. Семинарда бошланғич партия ташкилотларининг котиблари бозор иқтисодиётига ўтилаётган бир пайтда ижтимоий-сиёсий ва мафкуравий ишларни қайта қуриш, танг ҳолатдан қандай чиқиш, меҳнат жамоаларини ижтимоий жиҳатдан ҳимоя қилиш масалалари хусусида яна бир бор кенгашиб оладилар, ўзларига келгусидаги ҳаракат дастурини белгилайдилар.

«ПАРТИЯГА ИШОНАМИЗ!»

ИШЧИЛАРНИНГ ҚАТЪИЙ ФИКРИ АНА ШУНДАЙ

«ЎЗБЕКСЕЛЬМАШ» ишлаб чиқариш бирлашмасининг маҳсулотлари бугунги кунда жаҳоннинг 13 мамлакатига экспорт қилинмоқда. Улар орасида Болгария, Румииия, Миср, Ҳиндистон, Сурия, Австралия, Афғонистон бор. Жаҳон бозорига чиқишда партия қўмитаси ва корхона маъмурияти томонидан меҳнат жамоасининг фаолияти ва ҳаётининг барча йўналишлари бўйича ишлаб чиқилган аниқ тадбирлар қўл келди, десак муболаға қилмаган бўламиз. Ишлаб чиқилган ҳамкорликдаги дастур ўзининг ҳаётийлиги билан ажралиб туради. Унда ҳар бир цех, ҳар бир участканинг шарт-шароитлари, имкониятлари ҳисобга олинган. Натижада бирлашма жамоаси барча тузилган шартномалар бўйича маҳсулотларни ўз вақтида етказиб бермоқда. Халқ истеъмоли буюмлари ишлаб чиқариш ҳажми ҳам 505 минг сўмликдан 8 миллион сўмликкача ўсди.

Бугунги кунда «Ўзбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмасида ўндан ортиқ миллат вакиллари ҳамжиҳатлик билан ишламоқдалар.

— Ҳозирда партия қўмитасининг олиб бораётган сиёсати, агар таъбир жоиз бўлса, инсоннинг эҳтиёжидан тортиб, уни қийнаётган муаммосигача бориб тақалади, — дея ҳикоя қилади бирлашма партия қўмитаси котиби Н. Н. Михайленко. — Шунинг учун ҳам ишимиздаги асосий йўналишлардан бири — ишчиларнинг ва уларнинг оилаларининг ижтимоий, маиший шароитларини яхшилашдан иборатдир. Бу борада талайгина ишлар амалга оширилди. Бирлашма ҳудудида озиқ-овқат, саноат, иккита мева ва сабзавот дўконлари ишлаб турибди. Умумий овқатланишнинг 500 ўринга мўлжалланган олтита шохобчаси ишчи ва хизматчиларнинг ихтиёрида. Бу ерда иссиқ, сифатли овқатлар тайёрланяпти. Ишчилар эса ёрдамчи хўжаликдан келтирилаётган кўкатлар билан йил бўйи таъминланиб борадилар. Ишчиларнинг саломатлигини яхшилаш борасида ҳам қайғуриляпти. Цехларда сауна, ечиниш, кийиниш, дам олиш хоналари мавжуд. Уларга малакали тиббиёт ходимлари хизмат кўрсатишмоқда.

Партия, касаба уюшмаси ва маъмурият келажагимиз бўлмиш болаларга катта эътибор бермоқда. Масалан, 255-боғчада чўмилиш ҳовузчаси бор. Келгусида бундай ҳовузчалар корхонага қарашли барча болалар боғчаларида бунёд этилади. Ҳозирда кичкинтойлар масканида лингафон кабинетлари мавжуд бўлиб, улар ўзбек, араб, инглиз, рус тилларини ўрганмоқдалар. Энг кичкинтойлар учун ДАТ, яъни ГАИ шаҳарчаси қурилган. Болалар бу ерда йўл ҳаракати қоидалари билан танишадилар.

Ҳозирги кунда район Кенгашининг депутат-коммунистлари саъйи-ҳаракати билан турар жой, поликлиника ва яна битта болалар боғчаси қурилиши масаласи ҳал этилмоқда. Шунингдек, боғча пули, ётоқхонада яшаш учун тўланадиган ҳақлар ўзгаришсиз ҳолда қолди, ишчиларга тушлик учун товон тўлаш, уларнинг маошини ошириш устида иш олиб бориляпти.

Ички партия ишларига ҳам кўпгина муҳим масалалар тегишлидир. Цех партия ташкилотларининг котиблари барча йўналишлар бўйича, айниқса партия сафларини тўлдириш бўйича яқиндан ёрдам кўрсатмоқдалар. Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, ҳозирда корхонада КПСС сафидан чиқиш ҳоллари мутлақо йўқ. Одамлар шуни яхши тушунмоқдаларки, ҳозирги танг ҳолатдан олиб чиқадиган бирор бир бошқа партия ҳали йўқ. Фақат Коммунистлар партиясигина бу ишнинг уддасидан чиқиши мумкин. Ҳар қандай митингбозликлардан иш чиқмайди. Аксинча, улар вазиятни чуқурлаштиради, холос.

Ана шуларни тўғри ҳис этган коммунистлар энг эзгу ишларнинг олдида бормоқдалар.

Абдубоқи ҒУЛОМОВ.

Бу фақат бошланиши

ЯҚИНДА бир таниш партком котиби билан суҳбатлашиб қолдим. Мен ундан жойларда партия ташкилотларининг обрўсини қандай ошириш керак, деб сўраганимда қизиқ бир жавобни эшитдим.

— Бунинг учун бизга маблағ керак, деб қолди у. — Партия ташкилотимиз учун маблағ ишлаб топишимиз, биз ҳам фойда кўришимиз керак. Бугунги кунда мафкуравий ва тарбия ишлари билангина обрў-эътибор қозониб бўлмайди. Шу кунлардаги қийин дамларда ҳар бир киши ўз жамоасида партияни фақат маънавий жиҳатдан эмас, балки моддий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш зарурлигини тушуниб турибди. Чунки партия бадаллари билан бошланғич партия ташкилотининг эҳтиёжини қоплаб бўлмайди. Унинг янги йўлларини қидириш лозим. Бунинг бир қанча йўлларини ўйлаганмиз. Масалан, биз кичик бир корхонанинг кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш бўйича муассиси бўлишимиз мумкин. Бироқ, пул йўқ. Биз ҳатто банкдан ссуда — қарз ҳам ололмаймиз...

Ҳа, яқин-яқинларгача «Партком», «Партия ташкилоти» ва «Тижорат» деган сўзлар ниҳоятда бир-биридан узоқ эди. Бугунги кундаги бозор иқтисодиёти партия ташкилотларининг ҳам ана шундай йўл тутишига олиб келди. Ахир улар қачонгача корхона раҳбарига, ёки касаба уюшмасига қўлини чўзиб садақа сўрайди. Айрим партия ташкилотлари котибларининг тан олишича, қийин пайтлар кўп бўлган. Масалан, бирорта бир тантанани ўтказиш учун юқори партия органларидан кўргазмали алвонлар ўрнатиш тўғрисида кўрсатма олинганда партия ташкилотлари қийналиб қоларди. Чунки бунга пул ажратилмас эди. Ўз-ўзидан қандай йўл билан бўлса ҳам маблағ топишга тўғри келар эди.

Бугунги кунда бу борада ижобий силжишлар рўй берди. Жумладан, бошланғич партия ташкилотлари ўз эҳтиёжлари учун партия бадалларидан маълум бир қисмини оладиган бўлишди.

— Бу янгиликни биз катта хурсандчилик билан қабул қилдик, — дейди Ўзбекистон гидрометеорология республика бошқармаси ва Ўрта Осиё гидрометеорология илмий-тадқиқот институти партия ташкилоти котиби Людмила Николаевна Семенникова. — Бизнинг партия ташкилотимизда 104 коммунист бор. Ҳар ойда 600 сўмга яқин аъзолик бадали тўлашади. Умумий сумманинг 25 фоизи бошланғич ташкилотга берилади. Албатта бу катта сумма эмас. Ваҳоланки, илгари бир тийин ҳам олмас эдик. Йил бошидан буён 750 сўмча йиғиб қўйдик.

Биз тўпланган «капитал»ни нимага ишлатишни узоқ муҳокама қилдик. Охири бугунги кунда одамларни моддий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш муҳимлигига аҳд қилдик. Шунинг учун ўз маблағимиздан 70 фоизини моддий ёрдам фондига ўтказдик. Шундан бир қисмини даволаш йўлланмаларига тўлашга, беморларни кўришга, кам даромадли оилаларга ёрдам беришга ажратдик. Шундан 20 фоизи эса оммавий-сиёсий ишлар учун, масалан, ойнома ва рўзномаларга обуна бўлишга, шу жумладан нафақачиларнинг «Оқшом» рўзномаларига обуна бўлишида ёрдам кўрсатишга сарфланади. Қолган маблағлар эса бошқа тадбирлар учун ишлатилади.

Албатта биз барча ёрдамга эҳтиёж сезганларнинг талабини қондиролмаймиз. Бу фақат бошланиши. Шунинг учун ҳам бизнинг партия ташкилотимиз бугунги кунда ўзимиз қандай қилиб маблағ ишлаб топишимиз ва хазинамизни тўлдиришимиз устида бош қотирмоқда...

Бу эса албатта бошланғич партия ташкилотлари ва партия комитетларидаги коммунистларнинг ишбилармонлигига, тадбиркорлигига боғлиқ, албатта. Биз рўзномамизда «Средазэлектроаппарат» ишлаб чиқариш бирлашмасининг партия қўмитаси кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш бўйича кичик корхона муассиси бўлганлиги тўғрисида ёзган эдик. Ҳозир бу корхона бир ойда 70—80 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқармоқда. Тўғри, ҳозирча ишлаб топилган маблағ ишлаб чиқаришни ривожлантиришга сарфланмоқда. Лекин шуниси аниқки, вақт ўтиб партия қўмитаси ана шу маблағни ўз ишини ривожлантириш учун, жамоада ижтимоий масалаларни ҳал этишга сарфлайди. Ўйлаймизки, бу ажойиб ташаббус кўпгина партия ташкилотлари томонидан қўллаб-қувватланади. Улар ҳозирги танг вазиятда меҳнат жамоаларининг оғирини енгил қилиш учун бор кучларини сарф этадилар.

Собир ЛАТИПОВ.

Бошланғич ташкилотларда

МУШТАРАК МАҚСАД

«ШАРҚ ГУЛИ» бадиий буюмлар ишлаб чиқариш бирлашмасида корхонанинг кўргазма зали бор. Бу ерда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларни кўриб кўзингиз қувнайди. Гулкўрпа, чойшаб, палак, зардевор каби ноёб миллий буюмлар ҳар қандай ёш оиланинг хонадонини безаши мумкин. Бу буюмлар сўзсиз харидоргир бўлиб, дўконларнинг пештахталарида ётмайди. Шунинг учун ҳам корхонанинг маҳсулотлари «Олмос» дўкони орқали валютага сотилмоқда, чет эл юзини кўрмоқда. Тошкентлик қўли гул чеварлар томонидан тайёрланаётган чойшаблар, дўппилар, сочиқлар ташқи бозорга чиқиши бу катта ютуқдир. Айниқса, катта панного Шарқ манзаралари билан туширилган Маккаю Мадинанинг ҳаётидан берилган гилам ҳар қандай кишининг диққат-эътиборини тортиши мумкин.

— Уни биз ҳали ҳеч кимга кўрсатмадик, тавсия этмадик, — дейди бирлашма партия комитети котиби Насиса Мусаева. — Фақат унинг гилам нусхасини яратдик. Уни сотмоқчи эмасмиз. Кўргазмага қўйилади. Ана шу гилам орқали корхонамизнинг имкониятлари ғоят кенг ва хилма-хил эканлигига яна бир бор ишонч ҳосил қилдик, холос. Ҳозирда биз маҳсулотларимизга бўлган эҳтиёжни ўрганмоқдамиз. Кўргазмамизга келган барча кишиларнинг фикр-мулоҳазаларини, эътирозларини ҳисобга оламиз.

Шунинг учун ҳам бу қийинчиликларни енгиб ўтиш учун фабрика маъмурияти касаба уюшмаси ва комсомол қўмиталари билан яқин ҳамкорликда иш олиб бораяпмиз. Биз аллақачонок умум қабул қилинган вазифаларни бўлиб олишдан воз кечганмиз. Ҳозир биз энг муҳим вазифа сифатида — жамоат ташкилотлари ва маъмуриятнинг асосий вазифасини ўз ишчиларини ижтимоий жиҳатдан ҳимоя қила олишида, уларнинг онгида эртанги кунга ишонч туғдиришда, деб билмоқдамиз. Озиқ-овқат ва саноат молларига нисбатан нарх-наво ошганда бизнинг ишчиларимиз ҳеч қандай тўсиқларсиз товон олишлари учун имконият бўлиши керак эди. Масалан, баъзи корхоналарнинг ишчилари 60 сўм товон олганларида биз бу товонни 80 сўмдан беришга қарор қилдик. Чунки бунда корхона ошхонасида тушликнинг қимматлашганини ҳам ҳисобга олдик. Шунингдек, болаларга квартал компенсациялари ҳам тўланди. «Октябрь» ширкат қурилиши билан шартнома туздик. Улар уй-жойни яхшилашга муҳтож бўлган кишиларимиз учун уй қуриб берадилар. Бу уйларнинг ярим нархини корхона тўлайди.

— Афтидан партия ташкилотининг фаолияти тўғрисида ҳеч нарса гапирмадим шекилли, — деди табассум билан Насиса Мусаева. — Ҳозирги шароитда ишлаб чиқариш, ижтимоий-маиший муаммолар ва мафкуравий масалалар ўртасига чегара қўйиш мутлақо нотўғридир. Уларнинг ҳаммаси бир-бири билан боғлиқ. Ана шу масалаларни ҳал этишга коммунистларимиз бир тан, бир жон бўлиб қўшилдилар. Улар бизда 373 киши. яқинда уларнинг сафи уч кишига ошади. Катта куч, тўғри эмасми?

Гулнора ЎСМОНОВА.

Бизнинг суҳбат

ИШБИЛАРМОНЛИК

Бу—иқтисодий ислоҳотнинг ажралмас қисми

Рўзномамизда хабар қилинганидек, Тошкентда жумҳурият тадбиркорларининг биринчи таъсис съезди бўлиб ўтди. Унинг қатнашчилари бир овоздан Ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг иқтисодий ислоҳот ва маҳаллий ўз-ўзини бошқариш ислоҳоти комитетининг раиси, республика халқ депутати Э. Хўжаевни тадбиркорлар уюшмасининг Президенти этиб сайладилар. Мухбиримиз уюшма Президенти билан суҳбатлашди.

— Эркин Норматович, аввало, Сизни юксак лавозим билан табриклашга рухсат берсангиз...

— Эътиборингиз учун раҳмат.

— Биринчи савол: ишбилармонлар уюшмасини ташкил этишдан мақсад нима?

— Агар йирик кўламда оладиган бўлсак уюшмамиз олдида иккита вазифа турибди. Улардан биринчиси бозорни халқ истеъмоли моллари билан тўлдириш, аҳолига хизмат кўрсатишни яхшилаш, иккинчидан эса ишбилармонларнинг ижтимоий ҳимояланишини таъминлашдан иборатдир. Ўзингиз ўйлаб кўринг, бугунги кунда барча қўшма, кичик, ижара билан ишловчи корхоналар, ҳатто шахсий хўжаликлар ҳам тобора кенг қулоч ёйиб бормоқда. Албатта уларни ўз ҳолига ташлаб қўйиш инсофдан эмас. Уларни қандайдир йўл билан бирлаштириш, ушбу корхоналарнинг тараққий этишига кўмаклашиш лозим. Бунинг устига ташкилотчилик деган гап ҳам бор. Уюшмамизнинг ташкил этилиши ҳам худди ана шу мақсаддадир.

Энди биз ўз жамғармамизга эга бўламиз. Шунингдек, ўзимизнинг касаба уюшмамиз ҳам мавжуд бўлади. Ундан тушадиган тўловлар ҳисобига болалар боғчалари ва тадбиркорларнинг болалари учун махсус боғчалар бунёд этишимиз мумкин. Қолаверса, ушбу пулларга дам олиш уйлари, санаторий, тиббий хизмат кўрсатиш муассасалари қурилишини таъминлашимиз мумкин.

— Уюшманинг жамғарма миқдори аниқландими?

— Ҳозирча йўқ. Бу масала ишлаб чиқилмоқда. Бу борада бизга Ўзбекистон ССР Президенти ҳам ёрдам беришни ваъда қиляпти. Ҳозирча ёрдам қанча миқдорда бўлиши аниқ айтилмаса-да, ишончимиз комилки, уюшмамиз ҳеч қачон эътибордан четда қолмайди. Бир сўз билан айтганда тадбиркорлик ҳаракати кўзда тутилганидек тараққий этиши учун барча имкониятлар ишга солинади.

— «Кўзда тутилганидек тараққий этиши» деганда қандай мақсадни тушуниш мумкин?

— Бунда уюшмамиз фақат ўз манфаатини кўзловчилар қўлларига тушиб қолмаслиги ёки эгри қўлли кишиларга қарам бўлиб қолмаслиги назарда тутилади.

— Уюшманинг таъсис съездида шунингдек, уюшма кенгашининг раиси ҳам сайланди. Сизнинг ва унинг хизматлари ўртасидаги фарқ нимада?

— Тадбиркорлик уюшмасининг Президенти овоз бериш йўли билан сайланиб, у асосан ташкилий ишлар билан шуғулланади, Кенгаш раиси эса ижро этувчи орган ҳисобланиб, у уюшма ихтиёридаги олтита бўлимни, шунингдек ҳуқуқ ва ташқи иқтисодий алоқалар бўлимларини бошқаради. Барча бўлимлар хўжалик шартномаси асосида ишлайдилар.

— Сизнинг асосий ишингиз Ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг иқтисодий ислоҳот ва маҳаллий ўз-ўзини бошқариш ислоҳоти комитети раиси вазифасини бажара туриб, ишбилармонлар ҳаракатига ҳам раҳбарлик қилишдан иборат деб тушунса бўладими?

—Шундай деб тушуниш ҳам мумкин. Фақат бу ерда масаланинг бир нозик томони бор. Яқинда бизнинг комитетимиз томонидан тадбиркорлик тўғрисидаги Ўзбекистон ССР Қонуни қабул қилинди. Бугун ташқи иқтисодий фаолият, чет эл инвестициялари ҳақидаги қонун лойиҳалари ҳам кучга кириш арафасида турибди. Уларнинг ҳар бирида тадбиркорлик ҳаракатини аниқ мақсадда ривожлантириш кўзда тутилган. Айтиш мумкинки, тадбиркорлик ҳаракати биз томондан қабул қилинадиган қонунларни синаб кўриш майдони бўлиб хизмат қилади. Шундай қилиб ишимизнинг ижобий ва салбий томонларини синовдан ўтказиб оламиз. Шунингдек, бу ҳаракатнинг бир текис ривожланиши учун барча имкониятлар ишга солинади. Хуллас, ҳали олдимизда қилинадиган ишлар жуда кўп.

Суҳбатни
Абдулла БУРИЕВ
ёзиб олди.

Дам олиш оқшомида — Дам олиш оқшомида — Дам олиш оқшомида

16 июнь—Тиббиёт ходимлари куни

Шаҳримиз шифокорлари тиббиёт ходимлари кунини ўз шарафли меҳнатлари билан муносиб кутиб олишяпти. Собир Раҳимов районидаги 33-поликлиникада беморларга сифатли ёрдам кўрсатиш айниқса яхши йўлга қўйилган. Бош шифокор ўринбосари Миржамол Мираҳмедов шифохонада аҳолига хизмат қилишни кўнгилдагидек ташкил этган. У шифокорларнинг маслаҳатдоши, беморларни даволашда ҳамдам-ҳамкор бўлиб туради.

СУРАТЛАРДА: (ўнгдан, иккинчи) Миржамол Мираҳмедов шифокор Машкура Саидкаримова ва ҳамшира Шоира Мусаева билан бемор дардини аниқламоқда. (Чапда) хасталикни лазер нури билан даволовчи моҳир шифокор Санобар Жабборова тиббиёт аппаратини тайёрламоқда.

Холмат Мирзакаримов суратлари.

ИНСОННИНГ БЕБАҲО БОЙЛИГИ

ШИФОКОРЛИК касби мўътабар ва шарафли бўлгани учун ҳам ҳаммамиз уни доим ардоқлаб, ҳимоя қиламиз. Зеро, шифокор инсоннинг буюк бойлиги — сиҳат-саломатлигининг посбони. Ҳозирги мураккаб ўзгаришлар даврида ижтимоий-иқтисодий қийинчиликларга қарамай, халқимизга ҳар томонлама сифатли тиббий ёрдам кўрсатиш учун барча имкон-чоралар кўрилаяпти. Буни биргина соғлиқни сақлаш бошқармамиз мисолида кўришимиз мумкин.

Ўтган 1989—90 йилларда Тошкент шаҳридаги 160 даволаш-профилактика муассасалари капитал ремонт қилинди, режалаштирилган 11 миллион сўм ўрнига 18 миллион сўмдан зиёд маблағ сарфланди. 11 та янги даволаш-профилактика муассасалари, шу жумладан, 200 дан ортиқ кишига хизмат кўрсатадиган 6 та поликлиника, 360 кишига хизмат кўрсатадиган хотин-қизлар консультациялари ва бошқа объектлар қурилиб фойдаланишга топширилди. Даволаш-профилактика муассасалари тиббиёт асбоб-ускуналари ва бошқа керакли жиҳозлар билан таъминланди, шу мақсадлар учун бу йил 13 миллион сўм ажратилди. Автомашиналар паркига тиббий хизмат учун 220 та янги машина берилди.

Бозор иқтисодиёти шароитида тиббиёт ходимларини ижтимоий жиҳатдан ҳимояланишини таъминлаш учун маҳаллий бюджетдан ҳаммаси бўлиб 5,8 миллион сўм, тиббиёт ходимларининг 18 ёшгача бўлган фарзандлари учун 3 миллион сўмдан кўпроқ маблағ сарф қилинди. Шундай қилиб, 50 мингга яқин тиббиёт ходимлари ва уларнинг 15 минг оила аъзолари компенсация олдилар. Ҳамма жойда меҳнатни рағбатлантиришнинг илғор методлари жорий этилди. Айни вақтда тиббиёт ходимларининг иш ҳақларини ўрта ҳисобда 40 фоиз ошириш юзасидан тайёргарлик ишлари олиб борилмоқда.

Шаҳримизда хўжалик ҳисобида ишлайдиган 8 та мустақил поликлиника ва шифохона, 18 та тиббиёт бўлинмаси ҳамда 26 та тиббиёт кооперативи мавжуд. Соғлиқни сақлаш бош бошқармаси системасида аҳолига пуллик хизмат кўрсатиш ҳажми ҳам доимий равишда кўпайтирилмоқда. «Ўзбекселмаш» ишлаб чиқариш бирлашмасининг тиббиёт-санитария қисми базасида 200 ўринли ижара усулида ишлайдиган стационар даволаш муассасаси ташкил этилди. Куйбишев районидаги 6-туғруқхонада, Октябрь районидаги 4-туғруқхонада, 1-шаҳар руҳий касалликлар клиник касалхонаси ҳамда «Тошсовет 50 йиллиги» номидаги физиотерапия касалхонасида хўжалик ҳисобида ишлайдиган бўлинмалар очиш режалаштирилмоқда.

Собиқ 4-бошқарма ҳузуридаги имтиёзли даволаш муассасаси бошқармамиз ихтиёрига берилиши ғоят қувончли бўлди. Унинг базасида «Оналар ва болалар» маркази ташкил этилди. Пушкин кўчасидаги 2-поликлиникада ҳам шаҳар консультация-диагностика маркази очилди.

Шаҳардаги 22 та болалар поликлиникалари, хотин-қизлар консультациялари, туғруқхоналарда ташкил этилган кундузги стационарларда 18 минг бемор бола ҳамда сурункали касалликлар билан оғриган хотин-қизлар соғломлаштирилди. Даволаш-профилактика муассасаларидаги кундузги стационарларнинг умумий сони 28 тага етказилди.

Бугунги кунда соғлиқни сақлаш эҳтиёжларига давлатнинг ёрдами ҳар қачонгидан ҳам зарур бўлиб қолди ва бизга бундай ёрдам кўрсатилмоқда. Сариқ касалига қарши курашиш юзасидан Тошкент билан биродарлашган АҚШнинг Сиэтл шаҳри биргаликда қўшма корхоналар ташкил қилиши учун жумҳуриятимиз Президенти томонидан 5 миллион сўм чет эл валютаси ажратилди.

Турли ҳажмдаги, бир марта фойдаланиладиган шприцлар билан даволаш муассасаларини таъминлаш ишлари анча яхшиланди. Марказлаштирилган тартибда 9,5 миллион дона бир марталик шприцлар сотиб олинди. Бундан ташқари, Мюнхенда яшаётган бизнинг ватандошларимиз болаларга хайрия тарзида 20 минг дона бир марталик шприцлар совға қилдилар, жумҳуриятимиз Олий Кенгашининг Индонезияга бориб келган раҳбарлари ўз ҳисобларидан худди шунча миқдорда бир марталик шприцлар сотиб олиб, бизга тақдим этдилар. Саудия Арабистонининг қироли ярим миллион дона шприцни Ўрта Осиё ва Қозоғистон мусулмонлар диний бошқармасига юборди. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Биз ҳали кўпгина иқтисодий ва ижтимоий муаммоларни ҳал қилишимиз керак. Хусусан, мактабгача ёшдаги болалар муассасаларида ва мактабларда жой етишмаслигидан кичкинтойлар тиқилишиб ўтиришибди. Саноат корхоналари фойда кетидан қувиб, ўзлари мутасадди бўлган болалар боғчалари ва пионер лагерларига кам эътибор бермоқдалар. Тўлақонли тиббий хизмат кўрсатиш ишлари йўлга қўйилган соғломлаштириш типидаги комплекс бинолар қуриш тўғрисида ғамхўрлик қилмаётирлар.

Уруш ва меҳнат фахрийларига, шунингдек, имтиёзлар бўйича уларга тенглаштирилган кишиларга тиббий хизмат кўрсатишнинг аҳволи алоҳида эътибор беришга арзийдиган соҳадир. Ҳозирги вақтда бундай кишилар сони 21 мингдан зиёд. Уларнинг соғлиғини мустаҳкамлаш учун 520 ўринли госпиталь ҳамда 190 ўринли махсус касалхона палаталари ишлаб турибди. Ушбу тоифадаги кишиларни бепул дори-дармонлар билан таъминлаш учун ҳар йили давлат ҳисобидан 1 миллион 300 минг сўм ажратиляпти. Тошкент шаҳри бўйича ҳаммаси бўлиб ҳар йили 3 миллион 480 минг сўмлик дори-дармонлар, шу жумладан, 3 ёшгача бўлган болаларга 550 минг сўмлик дори-дармонлар бепул тарқатилмоқда.

Бутун ер юзида СПИДга оид ташвишли вазият вужудга келган. Тошкент шаҳрида таълим олаётган 3000 дан зиёд чет эллик талабалар бешта лабораторияга эга бўлган, СПИД профилактикаси бўйича иш олиб борадиган махсус марказнинг алоҳида назорати остида турадилар. Ҳар йили аҳолининг 20 фоизи СПИДни аниқлаш текширувидан ўтказилади. Шундай текширув вақтида 20 кишида СПИД касалининг юқумли вируслари борлиги аниқланди. Улардан 17 нафари чет эл граждaнлари бўлиб, бу кишилар ҳозир мамлакатимиздан чиқариб юборилган.

Тошкент шаҳрида 1988—1990 йилларда ва 2000 йилгача бўлган даврда амалга ошириладиган «Саломатлик» комплекс дастури хусусида тўхталиб ўтишни истар эдим. Афсуски, бу дастур қурилиш муаммоларини ҳал этишга, тиббиёт кадрларини тайёрлашга, аҳолига сифатли тиббий ёрдам ишларини уюштиришга, айниқса, болалар ва хотин-қизларга кўпроқ тиббий ёрдам кўрсатиш ишларига кўнгилдагидек ёрдам беролмаётир. Шу нарсани айтиш кифояки, Соғлиқни сақлаш бош бошқармасининг саломатлик объектлари қурилишига бўлган бир йиллик эҳтиёж 96 миллион сўм бўлгани ҳолда, амалда ана шу мақсадлар учун фақат 15 миллион сўмга яқин маблағ ажратилмоқда. Буюртмачилар — район ижрокомларининг етарли даражада талабчанлик қилмаётганликлари сабабли, қурувчилар соғлиқни сақлаш объектларини ўзларининг биринчи навбатда бажаришлари керак бўлган ишлари деб ҳисобламаётирлар.

Ҳаммамиз нафас олаётган атроф-муҳит ҳавосини муҳофаза қилиш ишларини яхшилаш соҳасида ҳам, аҳолига гигиеник билим бериш ишини яхшилаш соҳасида ҳам сезиларли ўзгаришлар йўқ. Бу долзарб муаммоларни тез бартараф этиш керак.

Хулоса қилиб айтганда, фидойи шифокорларимиз азиз ҳамшаҳарларимизга чин дилдан тиббий ёрдам кўрсатиб, уларнинг соғлом, бардам-бақувват, яхши кайфиятда бўлишларини таъмин этадилар, бу йўлда доимо жонбозлик кўрсатаверадилар.

Қулаҳмад РИЗАЕВ,
Ўзбекистон ССР соғлиқни сақлаш вазирининг ўринбосари, Тошкент шаҳар ижроия комитети Соғлиқни сақлаш Бош бошқармасининг бошлиғи.

ЙЎЛДАГИ ЎЙЛАР

ҒАЛАБА байрами арафасида поездда Душанбега боришга тўғри келиб қолди. Поездимиз Термизда тўхтади. Кўпчилик йўловчилар шу ерда тушиб қолдилар. Купеда икки киши қолдик. Ҳамроҳим Тошкент тиббиёт олий билимгоҳининг битирувчи курс талабаси эканлигини айтиб, тез орада унинг туғилиб ўсган қишлоғи ҳам кўриниб қолишини билдирди. Поезд борган сари тезлашар экан, ҳамроҳим мен билан шошиб суҳбатлашаётганини сездим.

— Мана кўраяпсиз, бу — чегара, уёғи Афғонистон ерлари. Ҳар гал бу йўллардан ўтганимда кўнглим эзилиб кетади. Мана ҳозир «Танклар мозори»ни кўрасиз...

Поезд турнақатор қилиб ташланган танклар, бронетранспортёр ва бошқа ҳарбий машиналар ёнидан ўтиб борар экан, хаёлим минг-минглаб қаҳрамонларча шаҳид бўлган жиянларимиу, қариндош-уруғларим, яқинларим фарзандлари, халқимизнинг ҳеч нарсани кўрмай оламдан кўзини юмган навқирон ўғлонларига кетди. Куйиб қорайиб кетган машиналар, ғилдираклари кўкка совурилган ёки тепасидаги айланма қисми афғон жарларида чириб ётган юзлаб танкларда бўлган тирик жонлар кўз ўнгимга келди. Чуқур хаёлга кетиб қолган эканман шекилли, ҳамроҳим гапини эшитмай қолибман. У мени уйига таклиф қилди, баҳонада бу ерларни бир кўриб кетиш, деҳқон боболар билан суҳбатда бўлишни таклиф қилди.

Вақти келиб бу ишлар ҳам амалга ошар, тинчлик бўлса яна кўришармиз деб шеригим билан илиқ хайрлашдим. Қолган икки соатнинг қандай ўтиб кетганини ҳам билмай қолдим. Хаёлимдан мозордаги ҳарбий машиналар қайта қуйилиб пахта териш агрегатларига, автомобиллар, қурилиш материаллари, хўжалик буюмларига айлантирилса хўп ишлар бўлармиди деган фикрлар ўтди.

Афғонистон ердаги жанглар фарзандларимиз кўрган сўнгги уруш бўлсин, улар кўрган мудҳиш қора кунларни бошқа ҳеч ким кўрмасин, энди бутун дунёда тинчлик ҳукм сурсин, ҳуру эркинлик ҳаммага ёр бўлсин, деб ўтирганимда мени поезд Душанбе вокзалига олиб кирарди...

Қудрат АҲМЕРОВ,
СССР Журналистлар уюшмаси аъзоси.

Обидалар—халқ мулки

АҚЛНИ ЛОЛ ҚОЛДИРАДИ

ХАЛҚИМИЗ гўзалликнинг ошифтаси. Инсон ақл-идроки, зеҳн-иродаси, миришкор қўли билан яратилган ҳар бир нарсани халқимиз кўз қорачиғидек авайлаб, эъзозлаб сақлайди. Замонлар ўтиши билан заҳматкаш бобокалонларимиз яратиб кетган ноёб обидаларнинг ташқи ва ички қиёфасини безашда ишлатилган ранг-баранг кошинлар, сопол ғиштчалар, турли-туман безаклари ҳалигача ақларни лол қолдириб келади. Айниқса, уларнинг ўзига хос қайтарилмас шакли, жозибадор ранги, ниҳоятда мустаҳкамлиги кишини ҳайратга солади.

Ҳозирги пайтда Ўрта аср меъморий ёдгорликларини безаш учун ишлатилган гулдор сополларни тайёрлаш техникаси, безакларининг сири, кошинлари, нақшларини ҳамда бадиий хаттотлик санъатини, сир бўёқларини, муқарнас қотишмалари ва уларни ишлаб чиқариш технологияси ҳар томонлама чуқур ўрганилиб, таҳлил қилинмоқда. Жумҳуриятимизнинг бир қатор вилоят шаҳарларида ташкил этилган махсус илмий-таъмирлаш ишлаб чиқариш устахоналарининг керамика цехларида меъморчилик соҳасида керакли қурилиш маҳсулотларининг янги хил турлари ишлаб чиқариляпти. Бу маҳсулотлар асосан маҳаллий хом ашёнинг янги турларидан замонавий технология ҳамда Ўзбекистон маданий ёдгорликларни таъмирлаш илмий-тадқиқот ва лойиҳалаш олийгоҳининг қурилиш материаллари илмий-тадқиқот бўлимининг илмий лойиҳалари ҳамда фойдали маслаҳатлари асосида тайёрлана бошланди.

Кейинги йилларда меъморчилик ёдгорликларини таъмирлаш ишлари кенг йўлга қўйилгач, мутахассис олимларимизни қадимий обидалардаги қурилиш ва безаш мақсадида ишлатилган материалларнинг ўта совуққа ва иссиққа қаршилик кўрсата олиш хусусияти, кучли физик-механик кучга таъсири ва шунга ўхшаш турли томонлари эди. Бу хусусиятларни ўрганиш олимларимизни янгидан-янги кашфиётларга илҳомлантирмоқда.

Жумҳуриятимизнинг қадимий шаҳарларидаги ёдгорликларни бутунлай таъмирлаб битказиш учун жуда катта ҳажмдаги қурилиш материаллари керак бўлади. Мана шу масъулиятли вазифани 1979 йили давлат томонидан таъмиршунослик илмгоҳи қошида очилган қурилиш материаллари илмий-тадқиқот бўлимининг олимлар гуруҳига топширилди. Химия, физика-техника ва минералогия лабораторияларида ўтказилган тинимсиз илмий изланишлар шуни кўрсатдики, Ўрта аср меъморчилигининг юқори сифатли қурилиш материалларини қадимги кулоллар хом ашёни (тупроқни) ниҳоят даражада усталик билан танлаб ишлатганлар. Бу хом ашё ўз таркиби бўйича ҳар хил бирикмаларга эга бўлган турли маъданли моддалардан ташкил топган. Улар ранги ва таркиби ўз хусусиятига эга бўлган, ҳар хил маъданларнинг таркиби маълум бир нисбатли хом ашёни усталик билан танлай олганлар.

Ҳозирги кунда бир қатор вилоят устахоналаридаги кулолчилик цехларида олиб борилган текширишлар шуни кўрсатадики, бу ерда фойдаланилаётган хом ашё юқорида қайд этиб ўтилган талабларга жавоб бермайди. Тайёрланаётган хом ашё сувда тез эрийдиган тузларнинг кўплиги ва оҳак аралашмаси борлиги билан фарқ қилади. Мана шундай хом ашёдан бино сиртини безаш учун тайёрланган кошинлар юзида сульфат тузлари (оқ рангли туз) ҳосил бўлиб қолади. Натижада тайёрланган маҳсулотлар мўрт бўлиб, мустаҳкамлик хусусияти эса пасайиб кетади. Тайёрланган маҳсулотлар эса яроқсиз, сифатсиз ҳолга келиб қолади. Талабга жавоб беролмайдиган қурилиш материаллари ишлаб чиқарилишини мутахассислар тўхтатиб қўйишларига тўғри келяпти.

Шу кунларда юқори сифатли ва кўп миқдорга эга бўлган маҳаллий хом ашёнинг янги технологиясини яратишда бир қатор мутахассис олимлар иштирокида илмий-қидирув ишлари олиб борилмоқда. Бу ишда ўзбек аёлларининг қатнашишаётгани айниқса қувончли бўляпти. Лаборатория шароитида яратилган янги кошинлар турли синовлардан яхши ўтмоқда. Бу маҳсулотлар қадим замонларда моҳир кулол усталар яратган маҳсулотга, айниқса унинг ташқи кўриниши, баъзи бирикмалари ва хусусиятлари билан ўхшашиб кетади.

Янги технология асосида яратилган хом ашёдан кошин маҳсулотлари илк бор Самарқанд устахонасида ишлаб чиқарила бошланди. Бунинг учун устахонанинг кошин тайёрлаш цехининг янги лойиҳаси қайтадан ишлаб чиқилди ва тегишли ташкилотларга ўз вақтида етказиб берилди. Шу кунларда бу бўлим ходимлари Тошкент шаҳрида сақланиб қолган бир қатор меъморчилик ёдгорликларини таъмирлаш ишларини бажаришда ўз ҳиссаларини қўшишмоқда. Улар шаҳримиздаги XIV—XVI асрларга оид Шайх Хованд Таҳур (Шайхантоҳур) ҳамда XIX асрга оид Хайробод меъморий ансамблларини таъмирлаш ишларига муносиб ҳисса қўшдилар. Мақбара гумбазлари лаборатория шароитида яратилиб, уни синовдан ўтказилган янги хил металл парчаси устига фируза рангли сир берилган кошинлар билан безадилар.

Айни кунларда олимлар Юнусобод яқинида сақланиб қолган VIII асрга оид Оқтепа қалъа қолдиқ деворларини бундан кейинги емирилишлардан сақлаш, яъни консервацияси устида бош қотиришмоқда. Улар меъморлар, санъатшунос олимлар, археологлар ҳамда муҳандислар билан ҳамкорликда консервация этишнинг бир неча усулларини, шу жумладан, қалъа деворларини кимёвий моддалар ёрдамида цахса ва хом ғиштдан қурилган археологик ёдгорликни жойида қотириш устида тинмай изланишлар олиб боришмоқда.

Таъмиршунослик илмгоҳининг яратган бу илмий ишлари яхши натижалар бериб, ҳаётга бундан ҳам яхшироқ йўлланма олишида ҳамда уларни бундан кейинги эзгу мақсадлари йўлида, келажакдаги илмий изланишларида омадлар тилаймиз.

Абдужаббор ЯҲЁЕВ,
Ўзбекистон маданий ёдгорликларни таъмирлаш илмий-тадқиқот ва лойиҳалаш илмгоҳининг лойиҳа бош меъмори.

СУРАТДА: таъмирлашда қатнашаётган бир гуруҳ аёллар.

Халқ оғзаки ижодидан

ТОШКЕНТ—ЖОН ШАҲРИ

Ҳар йилги ёзги таътилда диёримиз шаҳар ва қишлоқларини кезиб изланиб, халқимиз орасида анъаналарга айланган ва тилдан тилга кўчиб юрган оғзаки ижод намуналари — достон, эртак, ривоят, ҳикоят, қўшиқ, мақол, матал, масал, топишмоқ, урф-одат ва мавсум-маросимларга оид қизиқарли материалларни тўплашни одат қилиб олганман. Халқ оғзаки ижоди — туганмас хазина, унда ақл-идрокнинг қаймоғи мужассамлашган. Мени, айниқса шаҳарлар, жумҳуриятимиз пойтахти — Тошкент ҳақидаги мақол-маталлар ғоят қизиқтириб қолди. «Ахтарган топар», «Интилганга толе ёр» деганларидек гўзал шаҳримиз ҳақида ҳам халқ ичида яхши мақоллар бор экан. Мен буларни тошкентлик Эркин Бўрибеков, Йўлдош Мамаюсупов, Бегали Шодиев, Карима Салимова, андижонлик Фоттихон Қўзиева, наманганлик Чухтархон Турғунова, қашқадарёлик Қодир Раҳимов, Абдуолим Эргашев, Эшбой Махсумов ва бошқа кекса отахон-онахонлардан ёзиб олиб, азиз оқшомхонлар диққатига ҳавола этдим.

● Тошкент жон шаҳри,
Яхшиларга жон шаҳри.
● Тошкентга келган кам бўлмас,
Иш топмай, бекор қолмас.
● Тошкент тинчлик қалъаси,
Нони мўл — тўқлик белгиси.
● Тошкент шарқ машъали,
Унда яшаш нашъали.
● Тошкентнинг кўзи бор,
«Тинчлик» деган сўзи бор.
● Тошкент қуёши
Йилимиз йўлдоши.
● Тошкент нон-туз билан кутади,
Меҳр-оқибат билан кузатади.
● Тошкентнинг нимаси кўп,
Меҳри-гиёси кўп,
Меҳри-гиёси кўпми,
Демак, нури-зиёси кўп.
● Тошкент тонги,
Меҳнатнинг бонги.
● Тошкент суви қундузли,
Туни юлдузли.
● Тошкент таништиради,
Ишга шошилтиради.
● Тошкентнинг бағри очиқ,
Меҳри ҳаммага сочиқ.
● Тошкент кучи — бирликда.
● Тошкент кучига куч қўшган — дўстлик,
Обрў-эътиборини оширган — дўстлик.
● Тошкент — ишчи камоли,
Деҳқон жамоли.
● Тошкент фариштаси улуғ,
Ҳар бир қадами қутлуғ.
● Тошкент гапи — ҳақ гап.
Насияси йўқ, нақд гап.
● Тошкентга келдим, бахтимни топдим,
Қишлоққа келдим, тахтимни топдим.
● Тошкент ҳиммати,
Юрт қиммати.
● Тошкент ҳеч кимни ёт демайди,
Бир бурда нонини аямайди.
● Тошкент меҳри тоғдай,
Кўчалари боғдай.
● Тошкент — нажот қалъаси.
● Тошкентга келдим — қанд едим
Уқимай кетдим, панд едим.
● Кўрмаган ернинг кўчаси кўп,
Тошкентнинг гўшаси кўп.
● Тошкентнинг қўли очиқ,
Қўли очиқми, юзи очиқ!
● Тошкент пиёласи,
Она юрт лоласи.
● Тошкентликнинг қўлида,
Пўлат эриб сув бўлур,
Тошкентликнинг йўлида,
Тикон туғаб гул бўлур.

Филология фанлари доктори, профессор Малик МУРОДОВ тайёрлаган.

КЎНИКМА МАРКАЗИ

СОҒЛОМ ёшликни таъминлаш йўлида яна бир хайрли ишга қўл урилди. Пойтахтнинг Ҳамза районида очилаётган тиббий ёрдам кўрсатиш ҳамда ёшлар соғлиғини тиклаш маркази муолажалар олиб боришда тадбиркорлик билан иш кўради.

Янги шифобахш даргоҳ Тошкент давлат тиббиёт олий билимгоҳи ҳузурида фаолият кўрсатади. Уни тиббиёт асбоб-ускуналари билан ҳар томонлама жиҳозлаш, малакали мутахассислар билан таъминлаш режалари тузилди. Ўз тенгдошлари саломатликларини мустаҳкамлаш учун олий ўқув юртининг иқтидорли талабаларини жалб этиш ҳам кўзда тутилди.

Саломатлик марказини бўлажак шифокорлар учун амалий кўникма ва тажриба орттириш масканига ҳам айлантириш мўлжалланмоқда.

Акбар АЛИЕВ.

ҲАМШИРАЛАР СИНОВИ

АНА шундай номдаги ҳамширалар курси Ленин район «Билим» жамияти томонидан пойтахтдаги «Саломатлик» марказида ташкил этилди. Ҳар бир гуруҳдаги 15-20 нафар қиз малакали мутахассислар олиб борадиган машғулотларда қатнашадилар. Қисқа вақт ичида беморга биринчи тиббий ёрдам кўрсатиш, шунингдек даволашнинг энг содда усуллари ҳақида маълумотлар берилади, билимлар амалий жиҳатдан мустаҳкамланади.

Курсни битирувчиларга кичик ҳамшираларга бериладиган имтиёзларни таъминловчи гувоҳнома тақдим этилади.

Самад ШОДМОНОВ.

ИЗЛАНУВЧИ ҚУРИЛМА

ИТТИФОҚИМИЗДАГИ кўпгина шаҳарларда электрон-ҳисоблаш машиналарини тайёрлаб берувчи бир неча ихтисослашган корхоналар фаолият кўрсатмоқда. Киевдаги «Электромаш» заводи эса бу борада етакчи йирик корхона саналади.

Бу ерда ишлаб чиқарилаётган «Поиск—2» ҳисоблаш техникаси компьютер саводхонликни оширишда қўл келмоқда. Мактаб ўқувчилари учун мўлжалланган бу хил қурилмаларнинг ҳар биридан бир йўла бир неча киши фойдаланиши мумкин.

Мактаб таълимига жуда мос бўлган ушбу «ақл»ли машинани янада кўплаб ишлаб чиқариш тадбирлари кўтарилмоқда. Айни бир вақтда уларни жойларда кенг тарқатиш режалари белгиланди.

Шунга кўра завод Ўрта Осиё жумҳуриятларида ўз маҳсулотлари сотувини йўлга қўйишни ҳам ўз олдига асосий мақсад қилиб қўйди. Шу сабабли Тошкентда савдо марказини очиш кўзда тутилмоқда.

Саодат ОДИЛОВА.

Дам олиш оқшомида — Дам олиш оқшомида

БОЛАЛАР СЎЗЛАГАНДА

КЕЧҚУРУН Гулноза бувиси билан овқатланиб ўтирган эди. Бирдан «лип» этиб чироқ ўчиб қолди. Бироздан сўнг қоронғида зериккан Гулноза деди:

— Буви, жойимни солиб беринг, уйқум келди.

— Хўп, ҳозир, чироқ ёнсин. Қоронғида кўзим ҳеч нарсани кўрмайди.

— Унда кўзойнагингизни тақиб олинг, — деди Гулноза.

* * *

ҚИЗЧА гуллар расмини чизди. Кейин уларнинг атрофига бир нечта нуқта қўйди.

— Булар нима? — сўради ундан ойиси. — Пашшалармми?

— Йўқ ойи, булар — гулларнинг атрофига таралаётган хушбўй ҳидлар-ку.

* * *

ТАРБИЯЧИ сўради:

— Анваржон, айтчи, қўзичоқ қандай маърайди?

— Ба-а-а... дейди!

— Хўроз қандай қичқиради?

— Қу-қурув, дейди!

— Бўри қандай увиллайди?

— «Сеними, шошмай тур» дейди.

Сайфулло НОМОЗОВ.

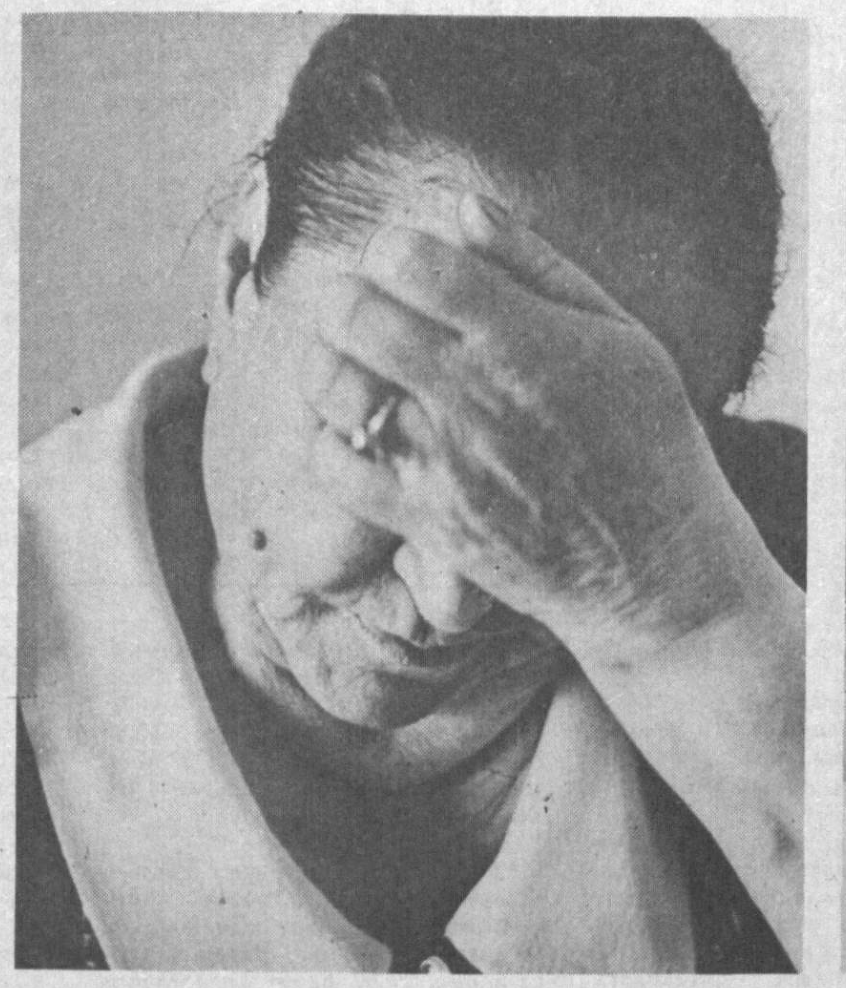

„ТОШКЕНТ ВА ТОШКЕНТЛИКЛАР фото ТАНЛОВИГА“

Хаёл ҳам тириклик неъмати. Ҳаёт қизиқ-да. Одам ширин тақдирини кўриб қувонади, аччиқ тақдирдан куюнади. Не-не севинч-ташвишларни бошидан кечирган мана бу хаёл оғушидаги онахон — Антонина Павловна минг-минглаб етим гўдаклар тақдирига шерик бўлган, ўксик дилларни қалб қўри билан эркалаган, катта ҳаётга етаклаган.

-Тошкентимиздаги 1-болалар уйи директори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ўзбекистон ССР халқ депутати Антонина Павловна Хлебушкина умрини ота-онасиз етимларни вояга етказишга бағишлаб, халқимизнинг чексиз муҳаббатини қозонган. Меҳригиёли онахонларни қалби қуёш инсон деб эъзоз этсак арзийди, бундай қуёш қалблар одамлар ҳаётига нур сочиб туради.

Содиқ Маҳкамов суратлари.

ЕТИМ НОЛАСИ

Наҳотки сиз соғинмайсиз
эслаб мени ҳеч қачон,
Юрагингиз шунча метин,
бемеҳрми, онажон?
Меҳрингизга зор-зор бўлиб
ўтмоқда гулдек умрим.
Маъюс боқиб йўлингизга
кўзим интизор ҳар кун.

Отам кимдир ҳанузгача
мен учун у ноаён.
Бўзласам ҳам мен ҳар
қанча
дардим билмайди поён...
Мен ҳам бир кун вақти
келиб,
ўсиб катта бўларман,
Ширин-ширин фарзанд
кўриб,
ғамхўр ота бўларман.

Фарзандларим «дадажон»
деб
теграмда бўлса гирён,
Бу кунларни балки шунда
унутарман онажон.
Бир кун излаб келарсизу
лекин бўлар жуда кеч.
Шу ҳақида ҳозир пайти,
ўйлаб кўрдингизми ҳеч?

Маҳлиё ТУРДИЕВА.

Бу ҳақда ёзилмас эди

ШАХСИЙ ҚЎРИҚЧИ

Бугунги суҳбатдошимиз Аҳмаджон Азизов — меҳнат ва Улуғ Ватан уруши фахрийси. Узоқ йиллар давомида Давлат хавфсизлик комитетида ишлаган, кекса чекист. У хизмат юзасидан бир неча хорижий мамлакатларда бўлган. Турли миллатга мансуб халқлар урф-одати, анъаналари билан яқиндан танишган.

Ўзи танлаган хизмат йўлига ҳамиша содиқ бўлган коммунистнинг кўп йиллик самарали меҳнатлари муносиб тақдирланган. Унга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган юрист» фахрий унвони берилган. Кўксини Қизил Юлдуз ва 1-даражали Ватан уруши орденлари ҳамда 16 та медаль безаб турибди.

— Аҳмаджон Маҳамаджонович, ўзингиз ҳақингизда қисқача гапириб берсангиз.

— Таржимаи ҳолингизни айтиб беринг, демоқчисизда. 1923 йилда Янгибозор қишлоғида туғилганман. Ота-онам деҳқон бўлишган. Саккиз ёшимдан рус, тўртинчи синфдан кейин эса ўзбек мактабларига қатнадим. Етуклик аттестатимни қўлга олишим биланоқ, кўнгиллилар қатори урушга кетдим. Москва остонаси, Волхов фронти, Ленинград қамалида бўлдим, Синявин жанггоҳларида тобландим. Менинг хавфсизлик комитети билан тақдиримнинг боғланиши ҳам худди мана шу Синявиндан бошланди. Уруш охирида Берлинда қолдим. Уч йиллик насибам шу ерда экан, сидқидилдан хизматимни адо этдим. 1948 йили Москвадаги икки йиллик давлат хавфсизлик мактабини тамомлагач, она юртимга қайтиб келдим. Хоразм, Бухоро, Сирдарё, Навоий вилоятлари хавфсизлик комитетларида раҳбарлик лавозимларида, 1968 йилдан 1985 йилгача эса Тошкентда ишладим. Унвоним ички хизмат полковниги. Бор гап шу.

— Ўйлаб кўрсам 40 йилдан ортиқ умрингиз хавфсизлик хизматида ўтибди. Албатта, бу жуда узоқ муддат. Табиийки, бу давр мобайнида қанча яхши-ёмон кунларни бошдан кечиргансиз. Айтингчи, танлаган касбингиздан пушаймон бўлган вақтларингиз ҳам бўлганми?

— Қалтис савол. Кўпчилик биз чекистларни кўнгилдаги гапни очиқ айтмай, сир тутишда, қандайдир силаб-сийпаб ўтишда айблашади. Очиғи, бу ўтмиш йилларнинг иллати. Ошкоралик шабадасидан биз чекистлар ҳам баҳраманд бўлдик. Ҳозир бизнинг ишимизда ҳам сирли нарса қолмади, ҳисоб. Касбим ўзимга ёқади. Ҳеч қачон бу йўлни тутганимдан пушаймон бўлмаганман. Ҳамиша адолатни истадим. Ўзимизнинг қўл остимдагилардан ҳам, дўстларимдан ҳам шуни талаб қилдим. Чунки адолат — ишимиз мезони. Агар бу йўлдан зарра тойилса шундай ноҳақликлар содир бўладики, оқибати фожиавий якун топиши ҳам мумкин. Ҳеч бўлмаса, ноҳақ қурбон бўлган Чўлпон, Фитрат, Қодирий, Усмон Носирларни эслайлик. Бу алломаларнинг гуноҳи не эди? Улар умр бўйи адабиётимизга хизмат қилишди. Унинг равнақи учун курашишди. Афсуслар бўлсинки, ўзбек маданий меросини бойитишга муносиб ҳисса қўшган бу зотлар орамизга сиғмади. Ўзимиз уларга сажда қила туриб, жонларига ҳам қасд қилдик. Фақат шуларми? Адолатсизлик шу билан барҳам топган бўлса кошки эди-я? Баттар авж олди. Хуллас, ўзбек зиёлиларининг энг асл билимдонларини бирма-бир «қилич дамидан ўтказдик».

Узоққа бормай яқин ўтмишга мурожаат этайлик. Гдлян ва Иванов каби шахсларнинг бу жиноятга қўшган ҳиссаларини олайлик. «Ўрмонга ўт кетса, ҳўлу-қуруғ баравар ёнади» деганларидек, гуноҳкору гуноҳсиз баравар жазога тортилаверди. Бўлаётган бу адолатсизликларни кўра-била туриб индамадик, тўғрироғи индашга қўрқдик. Ким билсин, балки жумҳуриятимизнинг ўша пайтдаги раҳбарлари тагларидаги курсини бегуноҳ инсон бошидан ҳам улуғ кўришгандир. Ўз ҳузурларига путур етмаслигини ўйлаб, қолганига «садқаи сар» деб қўл силташгандир.

Ҳамма жойда ва ҳар бир ишда адолатни мезон қилиб олган киши кейин виждони олдида қийналмайди. Албатта, беайб одам йўқ. Иш бор жойда янглишу, хатолар ҳам бўлиб туради. Лекин гап уларнинг қай тарзда содир бўлишида. Била туриб, хатога юз тутган бошқа, билмай туриб уни содир этиш бошқа. Бу икки жиҳат ўртасида ер билан осмонча фарқ бор. Мен учун оғир бўлган дамларда ҳам хизматимдан норозилик кайфияти туғилмаганлиги балки касбимга садоқат билан ёндошганимдандир, бажараётган ишимнинг нақадар масъулиятлилигини ҳис этиб, виждонан иш тутганимдандир.

— Юқорида ўзингиз айтганингиздек, ДХК хизматчилари ўзгалар назида қандайдир сирли кишилардек кўринишади. Балки шунинг учунми ёки ўзга сабабми одамлар улардан ётсираб, гумонсираб туришади. Очилиб, сочилиб гаплашишмайди. Бунинг сабаби нима?

— Бу борада биз учун Феликс Эдмундович Дзержинскийнинг ҳаёт йўли ибратлидир. У ҳеч қачон бировлар учун сирли туюлмаган. Одамлар билан дилдан суҳбатлашган. Совет ҳокимияти душманларига, умуман жиноятчиларга шафқатсиз бўлиши билан бирга етим-есирларнинг бошини силаган, жабрдийдаларга қўлидан келганча ёрдам берган. Энди сиз айтган ДХК хизматчиларининг сирлилигига келсак, бу уларнинг характеридан келиб чиққан нарса. Улардан ётсираш ва гумонсирашга эса мутлақо ўрин йўқ. Лекин гуруч курмаксиз бўлмаслигини тан олиш керак. Шундай экан, бу соҳа кишиларининг орасида ҳам ўзини ўта такаббур тутадиган, кимлигини кўрсатиб қўйишга ҳаракат қиладиган, манмансираганлари ҳам йўқ эмас. Одамлардаги ҳадиксирашлар ҳам ўшалар ҳисобига. Ҳалол ва ўз ишига содиқ, қасамёдга хилоф иш тутмайдиган хизматчилар эса ҳеч қачон ўзларида шубҳа туғдирмайдилар. Ҳақ қарор топиши учун астойдил курашадилар. Аслида ДХКдагилар меҳнати, заҳмати, ташвиши орасида инсониятнинг тинчлиги, осмонимизнинг ҳамиша мусаффо бўлиши, халқ бахт-саодати ётади.

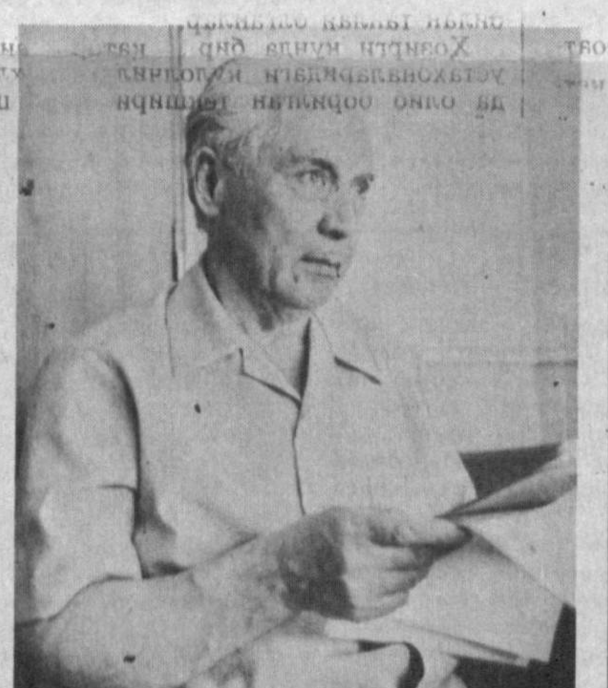

— Ҳаётингиздаги қайси кунлар сиз учун унутилмас бўлиб қолган?

— Яна ўқни нишонга қаратмоқчисиз чоғи. Хизматим юзасидан хотирлаб ўтиришга арзийдиган унутилмас паллалар кўп бўлган бўлса-да, ҳозир уни бирма-бир такрорлашга ўрин йўқ. Лекин саволингизга жавоб тариқасида бир нарсани айтиб қўйишим керак. Ўзимга топширилган масъул ишларни охирига етказган ҳар бир куним мен учун энг қадрли бўлган.

Яна бир кунни — отамни «халқ душмани» деб 1938 йилда мақола чиққан кунни унутмайман. Қаранг, бутун умри колхоз тузуми ва унинг ривожига ҳисса қўшиш билан ўтган инсон бирдан «халқ душмани»га айланиб қолса алам қиларкан. Яна бир қора кунни — ҳали гўдак чоғимдаёқ юрак-бағрим ўртаниб онадан етим қолган кунни унутолмайман. Урушга кетган йилим — окопларда ўтган навқирон ёшлигим кўз олдимдан кетмайди.

Шу ўринда иккинчи онам Рисолатхон Азизованинг номини ҳам тилга олгим келади. У кишининг биз фарзандларига, шахсан менга қилган меҳрибончиликларини сира унутолмайман.

Тағин, бу одамнинг бутун умри заҳматда ўтган экан, деб ўйламанг. Ҳаётда ёмон кунлар орқасидан яхши кунлар ҳам келади. Улар завқини ҳам тотганман. Бу — уруш тамом бўлган кун, биринчи марта мустақил иш бошлаган куним, уйланган куним. Хуллас, айтаверсам кўп улар.

— Сиз 15 йил Шароф Рашидовнинг шахсий қўриқчиси бўлган экансиз...

— Рашидов билан алоқангиз яқин бўлган, унинг қанақа одам эканлиги ҳаммадан кўп сизга аён демоқчисизда. Шароф Рашидович шахсан мен учун ҳурматли инсон эди. Албатта, ҳар бир шахснинг ўзига яраша камчилиги, хатолари бўлади. Ҳеч ким онадан фаришта бўлиб туғилмайди. Лекин йўл қўйилган хатолар шахснинг яхши меҳнати, унинг ҳақ йўлидаги катта ишлари кўланкасида йўқ бўлиб кета олса бундай одамнинг пешонасига лаънат тамғасини босиш инсофдан эмас. Албатта, Рашидов ҳам идеал бўлмаган. Лекин кўп савобли ишларни қилганки, ҳали ҳам биз бу саховатдан баҳраманд бўлиб юрибмиз.

Ҳеч бўлмаса у кишининг зилзиладан вайрон бўлган Тошкентни тиклашдаги хизматларини бир эслаб кўрайлик. Узоқ сафарларда Шароф акага ҳамроҳлик қилган вақтларимизда у одам бизга ҳаётда ҳамиша ҳалол ва адолатли бўлишни уқтирар эди. Албатта, бу мен билган ва ҳис этган нарсалар. Чунки, мен у одамнинг ички ишларига аралашмаганман. Бунга ҳаққим ҳам йўқ эди. Умуман Шароф ака одамлардан марҳаматини дариғ тутмасди. Бирор масала юзасидан ҳузурига кирган кишини иложи борича хурсанд қилиб чиқарар, кўнглини кўтаришга ҳаракат қиларди.

— Шахсан Сиз қўриқчилик қилган вақтларингизда баъзи бировлар томонидан Шароф Рашидовнинг ҳаётига хавф солувчи ножўя ҳаракатлар бўлганини эслайсизми?

— Бунақаси учрамаган. Балки бу ҳам одамларнинг у кишига бўлган катта ишонч ва ҳурматидандир. Ҳарқалай биз ўз бурчимизни сергак бажарардик. Қолаверса, Шароф ака оммадан ажралиб турмасди. У одамлар ичига кириб кетарди. Дала меҳнаткашлари-ю шаҳарликларгача ўз қадрдонларидек берилиб суҳбатлашарди. Ҳар қандай тушкун кайфиятдаги одам ҳам бу учрашувдан кейин руҳланиб кетарди.

— Рашидов вафотидан кейинги гап-сўзларга қандай қарайсиз?

— Бу узунқулоқ гаплар менга «Ёв қочса, ботир кўпаяр», деган мақолни эслатади, холос. Яна қайтараман. Бу билан Шароф Рашидовни бутунлай айбсиз, демоқчи эмасман. Хўш, ўзини қордан оқ қилиб кўрсатган ўша «донишмандлар»нинг охирги тақдири нима бўлди? Кўриб турибсизки, улар ҳам ҳеч қандай фаришталар эмас экан. Мана шунинг ўзи юқоридаги фикримнинг яққол исботи. Адолат эгилади, букилади, лекин синмайди, деб бекорга айтишмаган. Ишончингиз комил бўлсинки, албатта ҳақ жойида қарор топади.

— Ҳозирги қайта қуриш даврига муносабатингиз?

— Қайта қуришнинг охири кўринмаяпти. Бу йўлга одамларда ишонч тобора йўқолиб бормоқда. Яхшиямки, жумҳуриятимиз раҳбарлари тадбиркорлик билан иш юритишяпти. Мен шахсан Президентимиз Ислом Абдуғаниевич Каримовнинг тутган йўли ва одамларга ғамхўрлигидан миннатдорман. Бироқ, қарс икки қўлдан чиқади. Биз ана шу эътиборга яраша иш тутишимиз лозим. Ҳадеб ваъз айтавермай, ўрнига тер тўкиб ишлаган фойдали. Ғойибдан бахт кутиш — нодонлик.

— Ёшларни келажагимиз мевалари, деб аташга ўрганиб қолгандик. Ҳозир улар хусусида сўз борса мавзу дарҳол жиноятчиликка бориб тақалади. Шахс эркинлиги ва инсон ҳуқуқини ҳимоя қилишдек масъул ишга умрини бахшида этган сиздек кишининг бу ҳақдаги фикрингиз муштарийларимиз учун қизиқарли, деб ўйлайман.

— Ёшлар чиндан ҳам келажагимиз. Лекин ҳамма гап тарбияга боғлиқ. Ёш ниҳолга кунига сув қуяверсангиз ғовлаб кетади, чанқоқ қолдирсангиз қурийди. Ҳамма нарса меъёрида бўлгани яхши. Мен ёшларни мана шу ниҳолга қиёс этгим келади. Афсуски, бизнинг кўпгина тарбиячиларимизнинг ўзи тарбияга муҳтож. Ота-она насиҳатига яраша иш тутмаса, ўқитувчи ўқувчига танбеҳ бера туриб, ўша ишни болалар кўз ўнгида ўзи содир этса, билиб-билмай, бирор ножўя ишга қўл уриб қўйган ёшни гирибонидан тутиб милиция хонасига келтирган тартиб посбони сўкиниб, йигитчани тарсакилаб, «тўғрисини» айтишга мажбур этса нима дейсиз? Хўш, биз энди «кўча кўрган» бу боладан нимани кутамиз. Борингки, бошқасини гапирмай боланинг келажак тақдири асосан мана шу уч нуқтага боғлиқлигини айтиб қўя қолай. Чунки тарбиядан ваъз айтиб, суҳбат мавзуини ғовлатиш ниятим йўқ.

Қизиқ бир факт. Ҳушёрхонага 18 ёшлар чамасидаги бир йигитчани олиб келишади. Унинг ёнида костюм-шимга йиғиб юрган 300 сўм пули бор экан. Ширакайф йигитчани ечинтираётганларида ҳам ўша пул унинг чўнтагида бўлган. Эрталаб, уни дағдаға билан турғизишади. «Бизнинг хизматчимизни урдинг», деб даъво қилишади. Кейин унга мурувват қилгандек, ёшлиги учун кечиришади. Боши бир балодан омон қолганига хурсанд йигитча гарчи «ўғирлик» содир этилганини билса-да, ғинг демай уйига жўнайди. Аммо шу кундан бошлаб унинг кўнглида милицияга нисбатан нафрат уйғонади. Мана шунақа «ғирром» ўйинлар ёшлар тарбиясининг бузилишига сабаб бўляпти. Бу-ку бир мисол. Бунақа ножўя ишларни хоҳлаганча санаш мумкин. Сизга айтсам, одамийлик бор жойда самимийлик, ҳалоллик бор жойда эса тўғрилик бўлади. Мен айниқса инсон ҳуқуқи ҳимоячиларининг, тартиб посбонларининг ҳалол ва самимий бўлишларини, ўз вазифаларига юксак масъулият ҳисси билан ёндошишларини истардим.

— Аҳмаджон Маҳамаджонович, охирги савол: агар ҳаётингизни бошқатдан бошлашга тўғри келса, яна ўз йўлингизни танлаган бўлармидингиз?

— Ақл ва идрок билан шу йўлни танлаганман. Шундай экан, ҳеч қачон виждонимга хилоф иш тутмайман.

Суҳбатдош Маҳмуд КОМИЛЖОНОВ.

БЕМИННАТ ДАСТЁРЛАР

КЎРКАМ табиатимизнинг марҳаматларидан бўлмиш ўсимлик намуналари борки, улардан тадбиркорлик билан фойдаланилганда ҳар қандай зараркунандаларнинг кўпайишига чек қўйиши мумкин.

Биз қуйида уй-хона, томорқа шароитида, катта хўжаликларда, шунингдек, мактаб иқлимхоналарида, экинзорларида ўсимлик зараркунандаларига ва касалликларига қарши курашда фойдаланилса бўладиган табиий воситалар, яъни инсон организмига асорат бермайдиган ўсимлик препаратлари ҳақида қисқача маълумотлар келтирамиз.

Райҳон. Маълумки райҳонлар, улар хоҳ садарайҳон, хожирайҳон, ошрайҳон бўлишидан қатъий назар зиравор ва ошкўк сифатида, шунингдек, ҳовли, боғчангизга файз киритадиган, вужуди хушбўй ўсимлик сифатида ардоқланади. Райҳон кўҳна замонлардан бери шифобахш кўкат сифатида қадрланиб келади. Бу серҳосиятли ўсимликнинг кўпдан-кўп хосиятларидан яна бири шуки, у гўдаклар уйқусига ором бағишлайди.

МОЙЧЕЧАК. Мойчечак куни (гиёҳхоналарда мавжуд бўладиган, саноат миқёсида харидга чиқариладиган «Пиретрум») ҳашаротлар уя қурган жойларга, кандала, суварак, чумоли «лашкар тортадиган» жойларга сепиб қўйиладиган бўлса, зараркунандалардан асар ҳам қолмайди.

Ялпиз. Мўйнали кийим-бошларни янги полиэтилен халталарга жойлаштириб, унинг ичига ялпиз ёки тамаки солиб яхшилаб беркитиб қўйиладиган бўлса, куя тушишидан халос бўласиз.

Маннон НАБИЕВ.

Ҳамшаҳарларимиз

ЎЗБЕК РОК-МАКМЕЛЛАНАНИ

ЁШ БОЛА эди, кўнгилда орзулар мўл деинг, нимаики мафтун этса, ўша ёққа оғиб кетаверарди. Лекин Рок-Макмелланани кўрди-ю, унинг «жоду»ларига бутунлай мафтун бўлиб қолди. Ҳатто «Катта бўлсам, албатта Рок-Макмеллана бўламан» дея қатъий аҳд қилди. Ширин орзу кўнгил осмонининг ягона қуёшига айланди. Заррин нурлар пойига олтин поёндоз тўшади. Бу бир мафтункор, бир дилтортар поёндоз-йўл эдики, ундан воз кечиш, чиқиб кетиш қийин эди...

РОК-МАКМЕЛЛАНА бармоқлари орасида бир йўла ўн тўртта шарчани ўйната оланди ўшанда. Ҳозир Маҳмуд ўн иккитагача бўлган шарчаларни эркин ва чаққон ўйната олади. Насиб этса, шарчалар сонини ўн олтитага етказмоқчи. Бунинг уддасидан чиқа олиши аниқ. Бир ишни меъёрига етказмаса, тинчимайди. Шунинг учун ҳам унинг «жоду»ларини кўрган томошабин албатта қониқади.

Бир воқеани эсга олмасак бўлмас. Ўшанда унга ишонишмаганди. «Қизиб турган даврани совутиб қўймасмикин?» дея ташвишга тушганлар ҳам бўлди. У пайтларда ҳали уни кўпчилик танимасди. Маҳмуд бир қулоч ип билан ўртага чиқди. — «Қани, қаддингизни кўтариб, ўтирганларга бир салом беринг», деган эди, ип ҳаракатга келди ва уч тарафга эгилиб салом берди. Ҳаяжонга тушган томошабинлар завқланганларидан гуррос қарсак чалиб юборишди.

— Офарин, зўр экан-ку бу йигит, — деган гап сўзлар қулоққа чалинди.

Бундай қизиқ ва ғаройиб мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Санъаткор халқ хизматкори. Уни йўқлаб келувчилар жуда кўп. Тўй мавсуми бошланса, унга янада қийин бўлади, бош қашишга вақт тополмайди. Ишдан чарчаб-ҳориб келиб одамлар хизматига югуради.

— Шу туфайли гоҳида таъна ҳам эшитасан, — дейди у. — 10—20 йил мисқоллаб йиғиб, элга ош берай, қарзимни узай, дея тўй бошлаган киши кечқурун остонангга келиб ялиниб ўтирса, бормасдан илож қанча.

Санъаткор фақат саҳна учун хизмат қилмаслиги керак. Шунча йил тўйга юрганни биз «отарчи» ва бошқа куракда турмайдиган сўзлар билан ёмон отлиққа чиқариб келдик. Ўйлайманки, бугун бу гаплар ибтидосини топди. Санъаткорга таъна тоши отгандан кўра, хато қилса, эгри қадам босса, унга дўстона маслаҳат бермоқ, тўғри йўлга солиб юбормоқ керак, менимча (у ҳам хато қилиши мумкин).

Маҳмуд Рўзиев!

«Ойнаи жаҳон»да уни ҳар кўрганимда бир суюнаман: ўзбек Рок-Макмелланани, ўзбек Акоп Акопяни!

Гоҳо азим шаҳарнинг одам тўла кўчаларида учрашиб қоламиз: ўша самимийлик, ўша камтаринлик: «Яхшимисиз, оғайни! Омонмисиз!». Мен уни бирор марта мақтанганини, димоғдорлик қилганини кўрмадим. Ҳамиша ана шундай бўл, Маҳмуд, дегим келади.

Ҳозир у Тошкент Давлат консерваториясида хизмат қиляпти. Бир орзуси уйли бўлиш. Куни-кеча эшитдик, ниҳоят бу муродиям ҳосил бўлибди. Ижодкор учун бошпана қанчалик зарур. Бу янги-янги ижод, янги қувонч, янги шодиёна демакдир.

Бу йигит эл қувончи учун бел боғлаб катта йўлга чиққан экан, омадини беравер-син!

Тўлқин ҲАЙИТ.

«02» хабар беради

Тўғри чиққан шубҳа

Бугунги кунда инсоният фожиаси, умр кушандасига айланиб қолган оғули гиёҳ нашага қарши «Қора лола» деб аталувчи операция ички ишлар органларида қизғин олиб борилмоқда. Шу сабабдан жиноят-қидирув бўлимининг ходими Неъматжонов Қорасув даҳасида бир кишини шубҳа билан ушлади. Текширув чоғида маълум бўлишича, шубҳали шахс 1962 йилда туғилган, олдин ҳам судланган Николаев деган киши бўлиб, ҳеч қаерда ишламас экан. Унинг чўнтагидан 12 граммча наша топилди.

Зўравонлар ушланди

1972 ЙИЛДА туғилган В. А. Аникина Ш. Руставели кўчасидаги «Баҳор» қаҳвахонаси олдида турган эди. Атрофини ўзи тенги тўртта бола ўраб олганида ҳам хаёлига ҳеч нарса келтирмасдан парвосиз тураверди.

Уни қуршаб олган қароқчилар унга дўқ-пўписа қилиб, қўрқитиб пулларини тортиб ола бошлагач қўрқувдан кўзлари ола-кула бўлиб, дағ-дағ қалтирай бошлади. Шўрлик қизчага кимнингдир раҳми келди шекилли, «02»га хабар қилди. Воқеа содир этилган жойга кўз очиб-юмгунча етиб келган Фрунзе район ички ишлар бўлимининг бошлиғи Колмаков ёрдамчиси Назаров ва жиноят-қидирув бўлимининг ходимлари зудлик билан зўравон товламачиларни қўлга олдилар.

Шаҳар бедарвоза эмас

ҚИРҒИЗИСТОНДАН шаҳримиз Тошкентга томошага келган А. И. Р. М. Д. С.лар пуллари тугаб қолдими ёки Тошкентни бедарвоза деб ўйлашдими, нима бўлганда ҳам пул топиш учун қароқчилик қилишди. Улар 2 июнь куни тахминан соат 20 ларда А. С. Медведованинг уйига бостириб кириб, пичоқ ўқталиб 500 сўм пулини тортиб олдилар. Бу ҳам етмагандек эртасига соат 10 да «Шуҳрат» дўкони олдига 800 сўм олиб бориб беришини қаттиқ талаб қилдилар. Чорасиз қолган А. С. Медведова уларнинг шартига кўнишга мажбур бўлди. Айтилган жойга мўмай пулни қўлга киритиш илинжида қўлларини қашлаб келган қароқчилар Чилонзор район ички ишлар бўлими бошлиғининг ёрдамчиси Сирожиддинов бошчилигидаги тезкор гуруҳ томонидан қўлга олиндилар.

Шовқиддин САМИЕВ,
шаҳар ички ишлар бошқармаси матбуот марказининг ходими.

Муҳаррир
Э. М. ЭРНАЗАРОВ.

Дам олиш оқшомида

Дам олиш оқшомида

Ҳафталик кўрсатувлар

Душанба * 17 ИЮНЬ

● ЎзТВ I
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Фантадром I. II». Мультфильм.
18.30 Болалар учун. «Қўғирчоқлар — менинг дўстларим».
19.10 «Тиббиёт соҳасида янгича хўжалик юритиш — келажак тақозоси».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Ўзбекистон жилолари». Манзарали фильм.
20.00 Ўзбекистон Давлат телерадиоси эстрада-симфоник оркестрининг концерти.
20.30 Москва. «Время».
21.10 Алишер Навоий таваллудининг 550 йиллигига. «Лайли ва Мажнун» достони ҳақида.
22.00 «Ахборот».
22.25 «Тошкент ишбилармонлар учрашувида».
22.45 «Тошкент» студияси кўрсатади. «Чархпалак» ёки «Бахтингдан кўр». 3-кўрсатув.
23.45 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II
18.00 «Ассалому алайкум» (такрор.).
19.00 «Спринт».
19.15 «Алушта — гўзал ўлка». Телефильм.
19.25 «Айни ҳаракат пайти».
БИШКЕК КЎРСАТАДИ:
20.30 Москва «Время».
21.10 «Жаниликтар».
21.20 «Жанирик».

● МТ I
6.00 «Тонг».
8.35 «Бедана ноласи». Тўққиз серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 6-серия.
9.40 Футбол шарҳи.
10.10 Турли мамлакатларнинг эртаклари ва афсоналари. «Эшак» (Франция).
10.15 «Марафон-15».
11.30 ТСН.
11.45 «Мулоқот». Иқтисодий шарҳ.
12.00 «Таклифнома». Г. Милляр.
12.45 «Фашизм ва уруш қурбонлари хотираси». Д. Шостакович. «Саккизинчи квартет».
13.15 «Автопортрет». Телефильм премьераси («Союзтелефильм»).
13.45 «Сиз мени ДОТ деб аташингиз мумкин». Америка легионининг духовой оркестри Москвада.
14.30 ТСН.
14.45 «Асов дарё оқимида». Телевизион бадиий фильм («Ўзбекфильм»). 1-серия.
15.55 «Қизиқувчилар олами».
16.10 Болалар учун фильм. «Уч қувноқ смена». 1-серия («Беларусьфильм»).
17.15 «Бозор қонунларига биноан...».
17.45 «Мулоқот». Иқтисодий шарҳ.
18.00 ТСН.
18.15 «Ушбу қўшиқни унутма». Катталар ва болалар учун кўрсатув.
18.30 «Номинг ўчсин уруш». Олти серияли совет—герман ҳужжатли фильми премьераси. 1-фильм.
19.00 Л. Бернстайн. Симфоник рақслар.
19.25 «Бедана ноласи». Тўққиз серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 6-серия.
20.30 «Время».
21.10 Футбол шарҳи.
21.40 «Рудольфио». Фильм-спектакль премьераси. Муаллиф — В. Распутин.
23.00 ТСН. Халқаро воқеаларга бағишланган сон.
23.15 Чернобиль болаларига ёрдам кўрсатиш жамғармасига хайрия концерти.
00.55 «Синай тоғи». Телефильм премьераси. Мисрдаги христиан ва ислом дини ёдгорликлари ҳақида (Тбилиси).
01.40 «Бедана ноласи». Тўққиз серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 6-серия.

● МТ II
7.00 Ишбилармон кишининг тонги. 8.00 Эрталабки бадантарбия машқлари. 8.20 «Хорда менинг овозим баралла эшитилади». 9.00 А. С. Пушкин образи тасвирий санъатда. 9.40 Мультфильмлар: «Этик кийган мушук», «Мойдодир». 10.15 «Биринчи муҳаббат». Бадиий фильм («Мосфильм»).
* * *
13.30 Болалар учун фильм. «Сен ҳеч қачон кира олмайдиган ўрмон» («Молдова-фильм»). 14.40 Компьютер билан мулоқот.
* * *
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.00 «Мангуликка айланган лаҳзалар». 20.30 «Время» (сурдо таржимаси билан). 21.10 Коллаж. 21.15 «Бир вақтда ўйналадиган сеанс». Телевизион бадиий фильм («Ленфильм»). 22.20 «Биз «Синегорье» мамлакатиданмиз». Читадан кўрсатилади.

Сешанба * 18 ИЮНЬ

● ЎзТВ I
8.00 «Ахборот».
8.25 «Соғлом бўлай десангиз».
8.35 Такрорий фильмлар экрани. «Зулматни тарк этиб». Бадиий фильм («Ўзбекфильм»).
10.05 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Тележарида».
* * *
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Гуслярдаги ажойиботлар». Мультфильм.
18.30 «Дўстлик ришталари». Ҳиндистонлик ўқувчиларнинг Тошкентдаги учрашувлари.
19.00 «Чорвадор».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Амир Темур» фильми суратга олинмоқда». 2-кўрсатув.
20.30 Москва. «Время».
21.10 «Спортлото».
21.15 «Кўҳна созлар». Най.
22.00 «Ахборот».
22.25 «Тошкент ишбилармонлар учрашувида».
22.45 «Пилла — бойлигимиз». Жумҳурият пиллакорларининг меҳнат ғалабасига бағишланган кўрсатув ва концерт.
23.45 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II
18.00 «Буренушка». Мультфильм.
18.20 «Чорраҳа».
19.00 «Лаҳза». Хабарлар.
19.10 «Шаҳримиз юмушлари».
19.30 «Асал йиғувчи». Телефильм.
19.45 «Эркак эрсанг демагил эркак..» («Ўзингни эр билсанг...»).
ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:
20.30 Москва. «Время».
21.10 Эстрада концерти.
21.55 «Қуюн». Бадиий фильм («Тожикфильм»).

● МТ I
6.00 «Тонг».
8.35 «Бедана ноласи». Тўққиз серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 7-серия.
9.45 Болалар соати (немис тили дарси билан).
10.45 Мультфильм.
11.05 Совет қўшиқларидан концерт.
11.30 ТСН.
11.45 Долзарб репортаж.
12.00 В. Распутин. «Рудольфио». Фильм-спектакль.
13.15 «Кўприк». Телефильм премьераси (Нижний Новгород).
14.05 «Сиз севган вальслар».
14.30 ТСН.
14.45 «Асов дарё оқимида». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
16.00 «Қизиқувчилар олами».
16.15 Мультфильм.
16.25 Болалар учун фильм. «Уч қувноқ смена». 2-серия.
17.30 «Сиз яратган боғ».
18.00 ТСН.
18.15 Мультфильм.
18.30 «Номинг ўчсин уруш». Олти серияли совет—герман ҳужжатли фильми премьераси. 2-фильм.
19.05 «Ёшлар санъати».
19.20 «Бедана ноласи». Тўққиз серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 7-серия.
20.30 «Время».
21.10 «Мени урушга кузатишди...». Ёзувчилар уруш ҳақида.
22.10 МТ экранида биринчи марта. «Зеро шаҳри». Бадиий фильм («Мосфильм»).
23.50 ТСН. Халқаро воқеаларга бағишланган сон.
00.05 В. Писарев рақсга тушади.
01.05 «Бедана ноласи». Тўққиз серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 7-серия.

● МТ II
8.00 Эрталабки бадантарбия машқлари. 8.20 «Икки заранг». Мультфильм. 8.55 «Адам Смит бойлиги дунёси». 9.35 «Мангуликка айланган лаҳзалар». 10.05 Ритмик гимнастика. 10.35 «Бир вақтда ўйналадиган сеанс». Телевизион бадиий фильм.
* * *
13.40 Болалар учун фильм. «Шарча учарди» (Одесса киностудияси). 14.15 «Биз «Синегорье» мамлакатиданмиз». Читадан кўрсатилади. 14.50 Балет артистларининг концерти. 15.20 «Сизга ветеранлар...». «Солдат ёдномалари». Телефильм. 6-фильм. 16.15 М. де Фалья. Еттита испанча халқ қўшиғи.
* * *
18.20 Шеърият лаҳзалари. 18.30 «Телевизион мусиқий абонемент». 19.30 «Нисий тулпорлари». Телефильм. 19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.00 Ритмик гимнастика. 20.30 «Время» (сурдо таржимаси билан). 21.10 **СССР Олий Кенгашининг сессиясида.** 21.55 «Она замин ташвишида» туркумидан. Красноярскдаги экологик вазият ҳақида телефильм премьераси. 22.20 «Ялангоёқ билимдон». Катталар учун мультфильм.
*
«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ
22.30 «Мираж». Мусиқа, реклама. 23.30 Спорт кўрсатуви. 1. «Спринт» 2. Енгил атлетика бўйича ЎзССР чемпионати.

Чоршанба * 19 ИЮНЬ

● ЎзТВ I
8.00 «Ахборот».
8.25 «Соғлом бўлай десангиз».
8.35 «Сеҳрли тун». Бадиий фильм («Грузия-фильм»).
10.00 «Ёшлик» студияси саволларингизга жавоб беради.
* * *
17.50 Янгиликлар.
18.00 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Пахтакор» — «Металлург» (Запорожье). «Пахтакор» Марказий стадионидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида — «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Замондош билан учрашув». Мусаввир Бахтиёр Маҳкамов.
20.30 Москва. «Время».
21.10 Ҳиндистон ва Ўзбекистон санъати дўстлиги кечаси.
22.00 «Ахборот».
22.25 «Тошкент ишбилармонлар учрашувида».
22.45 «Санъат усталари». Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Гавҳар Матёқубова.
23.50 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II
18.00 «Ҳалқа қоидаси». Телефильм.
18.20 «Аралаш-қуралаш». Кинокўрсатув.
19.00 «Пульс». Хабарлар.
19.10 Кичик концерт.
19.25 «Чорраҳадаги олишув». Бадиий фильм. 1-серия (Одесса киностудияси).
ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:
20.30 Москва. «Время».
21.10 «Туркманистон».
21.30 «Ҳуқуқ тартибот посбонлигида».
21.55 Бахши Нурберди Қурбонов куйлайди.
22.20 «Айна». Committee Тележурнал.

● МТ I
6.00 «Тонг».
8.35 «Бедана ноласи». Тўққиз серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 8-серия.
9.45 «Болалар мусиқий клуби».
10.30 «Мени урушга кузатишди...» Ёзувчилар уруш ҳақида.
11.30 ТСН.
11.45 Ишчан чопар.
12.00 «Зеро шаҳри». Бадиий фильм.
13.40 Бойқўнғир космодроми ҳақида ҳужжатли фильм премьераси.
14.00 Мультфильмлар.
14.30 ТСН.
14.45 «Қўшовоз учун куй». Телевизион бадиий фильм. 1-серия («Экран»).
15.55 «Қизиқувчилар олами».
16.10 Болалар учун фильм. «Уч қувноқ смена». 3-серия.
17.15 «Мусиқий хазина».
18.00 ТСН.
18.15 Ишчан чопар.
18.30 «Номинг ўчсин уруш». Олти серияли совет — герман ҳужжатли фильми премьераси. 3-фильм.
19.00 «Сен эслатгин, Россия...». СССР халқ артисти Н. Сазонова хотиралайди.
19.25 «Бедана ноласи». Тўққиз серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 8-серия.
20.30 «Время».
21.10 Долзарб интервью.
21.20 «Инсон ва қонун».
22.35 1991 йил қўшиқлари.
23.30 ТСН. Халқаро воқеаларга бағишланган сон.
23.45 «Ўтмиш йиллар оҳанглари». Киноконцерт.
00.35 Катталар учун мультфильмлар.
01.15 Н. Мясковский. «Аластор». Симфоник поэма.
01.35 «Бедана ноласи». Тўққиз серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 8-серия.

● МТ II
8.00 Эрталабки бадантарбия машқлари. 8.20 Т. Николаева чалади (фортепиано). 9.05 «Қайрилиб боқ, Россия». Рус чорбоғининг тарихи. 1-кўрсатув. 10.05 «Петушишка». Мультфильм. 10.15 О. Иоселиани. «Юлдузлар туркуми». К. Маржанишвили номли грузин Давлат академик театрининг фильм-спектакли.
* * *
13.35 «Бизнинг Чукоккала». СССР халқ артисти С. В. Образцов раҳбарлигидаги Давлат Марказий қўғирчоқ театрининг фильм-спектакли. 14.30 Чечен-Ингушетияда кооперативчилик ҳаракати ҳақида телефильм премьераси. 15.00 «Телевизион мусиқий абонемент». 16.00 «Ўрмон эртаклари». Мультфильм. 1 ва 2-сериялар.
* * *
18.45 «Воқеа содир бўлган жой — Лёша ўтлоғи». Телефильм. 19.30 «Кузьма Петров-Водкин». Телефильм. 19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.00 П. И. Чайковскийнинг «Уйқудаги гўзал» балетидан концерт-сюита. 20.30 «Время» (сурдо таржимаси билан). 21.10 Футбол. СССР чемпионати. «Динамо» (Киев) — МАСК. Киевдан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида (21.45) — «Олатов бўёқлари». Телефильм. 22.55 **СССР Олий Кенгашининг сессиясида.** 23.40 «Улар ва болалари». Телевизион бадиий фильм (Рига киностудияси).

Пайшанба * 20 ИЮНЬ

● ЎзТВ I
8.00 «Ахборот».
8.25 «Соғлом бўлай десангиз».
8.35 «Қўшиқ рақсга уланса». Мусиқий кўрсатув.
9.15 «Бошсиз чавандоз». Бадиий фильм («Ленфильм»).
10.50 «Меҳнат бозори».
11.10 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Нишона».
* * *
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Қизил ўрмонни чизаман». Қўғирчоқ фильм.
18.25 «Футбол майдонларида».
18.55 Алифбо сабоқлари. II босқич.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Бевосита мулоқот». Ўзбекистон ССР Ижтимоий таъминот вазирлиги ходимлари телетомошабинларнинг саволларига жавоб берадилар.
20.30 Москва. «Время».
21.10 «Мусиқа жавони».
22.00 «Ахборот».
22.25 «Тошкент ишбилармонлар учрашувида».
22.45 «Ҳаёт қувончлари ва ташвишлари».
00.05 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II
18.00 «Тушкунлик». Мультфильм.
18.15 «Қурилиш, тажриба ва муаммолар».
19.00 «Доим қарздормиз». Телефильм.
19.15 «Чорраҳадаги олишув». Бадиий фильм. 2-серия.
ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:
20.30 Москва. «Время».
21.10 «Таронахои мардуми». Мусиқий кўрсатув.
22.00 «Мулоқот». Қисқа метражли бадиий фильм.

● МТ I
6.00 «Тонг».
8.35 «Бедана ноласи». Тўққиз серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 9-серия.
9.40 «Инсон ва қонун».
10.55 СССР халқ артисти Л. Губченко ижросида уруш йиллари қўшиқлари.
11.30 ТСН.
11.45 «Бачо ва унинг онаси ҳақида эртак». Мультфильм.
12.05 Болалар соати (инглиз тили дарси билан).
13.05 «Санъат ва кооперация».
13.35 1991 йил қўшиқлари.
14.30 ТСН.
14.45 «Қўшовоз учун куй». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
16.00 «Қизиқувчилар олами».
16.15 «Чўккан кемалар хазинаси». Мультфильм.
16.30 «Вьетнам: оддий кунлар ва байрамлар».
17.15 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
18.00 ТСН.
18.15 Мультфильмлар: «Ҳайвонот боғидаги кўрсичқон», «Кўрсичқон ва яшил юлдуз».
18.30 «Номинг ўчсин уруш». Олти серияли совет —герман ҳужжатли фильми премьераси. 4-фильм.
19.00 М. Равель. «Дафнис ва Хлоя» балетидан 2-сюита.
19.20 «Ер — она масканимиз». Телевизион фототанлов.
19.25 «Бедана ноласи». Тўққиз серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 9-серия.
20.30 «Время».
21.10 ИИВ маълумотларига кўра...
21.25 Солдат қўшиқлари фестивали.
23.40 ТСН. Халқаро воқеаларга бағишланган сон.
24.00 СССР Давлат телерадиоси симфоник ва эстрада куйлари оркестрининг концерти. Дирижёр — Питтер Тиборис (АҚШ).
01.20 «Байкал қариялари». Телефильм.
01.50 «Бедана ноласи». Тўққиз серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 9-серия.

● МТ II
7.30 «Бридж». Телебиржа. 8.00 Эрталабки бадантарбия машқлари. 8.15 Халқ оҳанглари. 8.30 «Қайрилиб боқ, Россия». Рус чорбоғининг тарихи. 2-кўрсатув. 9.25 Мультфильмлар: «Кичкинтой ва Карлсон», «Карлсон қайтиб келди», «Қувноқ отўйин». 10.15 «Улар ва болалари». Телевизион бадиий фильм.
* * *
13.30 Болалар учун фильм. «Болакайлар». 1-серия («Экран»). 14.40 Улуғ Ватан уруши ветеранларидан иборат халқ хори жамоаси билан учрашув. 15.25 Ритмик гимнастика. 15.55 «Эртага яхши кун бўлади». Зоолог Е. Крутовская ҳақида телефильм.
* * *
18.15 Телевидение соврини учун мўлжалга олиш бўйича спорт мусобақалари. 18.35 «Объектив». 19.15 «Зардўзлик». Телефильм. 19.30 «Мўъжиза-пиёла». Телефильм. 19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.00 Ҳиндуча икки кураш. Крилатскоедан кўрсатилади. 20.30 «Время» (сурдо таржимаси билан).
*
«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ
21.10 «Монреаль джаз балети» ижро этади. 21.40 «Кинонигоҳ». Чет эл киноижодкорлари билан таништирилади.

Жума * 21 ИЮНЬ

● ЎзТВ I
8.00 «Ахборот».
8.25 «Соғлом бўлай десангиз».
8.35 «Ўсмирлар коинотда». Бадиий фильм (М. Горький номли киностудия).
9.50 «Элга хизмат: талаб ва таклиф».
10.20 Мактаб ўқувчилари учун. «Қувноқ стартлар».
* * *
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Артек» қувончлари». Фильм-концерт.
18.40 «Келажагимиз — мактабда».
19.15 «Ўзбекистон». Телевизион киножурнал.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Тетива». Телефильм.
20.00 Адабий театр. Чустий. «Индамаслар диёри».
20.30 Москва. «Время».
21.10 Юнус Ражабий номидаги мақом жамоасининг концерти.
22.00 «Ахборот».
22.25 «Тошкент ишбилармонлар учрашувида».
22.45 «Улар Ватан учун жанг қилганлар». Бадиий фильм. 1-серия («Мосфильм»).
24.00 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II
18.00 «Ватан байроғи остида». Телефильм.
18.15 «Уруш сабоқлари».
19.00 «Пульс». Хабарлар.
19.10 «Пойтахтимиз меҳмонлари».
БИШКЕК КЎРСАТАДИ:
20.30 Москва. «Время».
21.10 «Жаниликтар».
21.20 «Мусиқий учрашувлар». Қ. Қулматов.
22.00 Фильмотекамиз хазинасидан. «Иваннинг болалиги». Бадиий фильм (рус тилида).

● МТ I
6.00 «Тонг».
8.35 Мультфильмлар: «Гугуцэ», «Гугуцэнинг партаси», «Гугуцэ — хат ташувчи».
9.05 СССР Давлат телерадиоси симфоник ва эстрада куйлари оркестрининг концерти. Дирижёр — Питтер Тиборис (АҚШ).
10.05 Мультфильм.
10.15 «Чашмалар».
10.45 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
11.30 ТСН.
11.45 Солдат қўшиқлари фестивали.
14.00 «Қарилик қувонч бағишлаганда».
14.30 ТСН.
14.45 «Эквилибрист». Телевизион бадиий фильм (А. Довженко номли киностудия).
16.00 «1991 — Моцарт йили».
16.30 Шеърият лаҳзалари.
16.45 Болалар учун фильм. «Швартовларни ечиб юборинг» («Экран»).
18.00 ТСН.
18.15 А. Скрябин. «Экстаза поэмаси». СССР Давлат телерадиосининг Катта симфоник оркестри ижро этади.
18.30 «Номинг ўчсин уруш». Олти серияли совет—герман ҳужжатли фильми премьераси. 5-фильм.
19.00 «Россия тароналари» телерадио танловининг совриндори С. Горшунов ижро этади.
19.10 «Уруш даври қонунларига биноан». Бадиий фильм («Мосфильм»).
20.30 «Время».
21.10 «ВИД» таништиради: «Мўъжизалар майдони», «Музобоз», «Дело», «Эльдорадо», «Шоу-биржа», «Эм-ти-ви».
00.25 ТСН. Халқаро воқеаларга бағишланган сон.
00.45 «Ярим кеча ва яна тонг». Ҳужжатли фильм.
01.15 «Уруш даври қонунларига биноан». Бадиий фильм.

● МТ II
7.00 Ишбилармон кишининг тонги. 8.00 Эрталабки бадантарбия машқлари. 8.20 «Калле ва Бука». Мультфильм. 8.30 «Жонли сайёра». Кўп серияли ҳужжатли фильм. 3-серия (Буюк Британия). 9.25 БССР Давлат Маданият олийгоҳи «Волочовники» ансамбли ижро этади. 9.40 «Русские самоцветы» фирмаси ҳақида ҳужжатли фильм. 10.05 «Ушбу йўлларни биз асло унутмаймиз». РСФСР халқ артисти А. Покровский иштирокида фильм-концерт. 10.50 «Объектив».
* * *
13.30 Болалар учун фильм «Болакайлар». 2-серия.
* * *
18.25 «Биз яшаётган олам». Режиссёр Ю. Ледин фильмлари. «Оқ айиқлар юртида» (Норильск). 19.30 «Ёшлик сафда». Телефильм. 19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.00 Жаҳон бозорининг калити. 20.30 «Время» (сурдо таржимаси билан). 21.10 Коллаж. 21.15 «Инсон. Ер. Коинот».
*
«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ
22.00 «Бу оқшомда».

Шанба * 22 ИЮНЬ

● ЎзТВ I
8.00 «Ассалому алайкум».
*
9.00 «Ахборот».
9.25 «Ўтган кунлар». Бадиий фильм («Ўзбекфильм»).
11.00 «Оналар мактаби».
11.30 «Замин саховати».
12.00 Алифбо сабоқлари. I босқич (такрор.).
12.35 «Муҳофаза»,
13.05 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Охирги дарс».
* * *
18.00 Мультфильм.
18.25 «Ёш ижодкорлар кўриги».
19.00 Ўзбек тилини ўрганамиз.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Чолғу куйларидан концерт.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.30 Москва. «Время».
21.10 Жумҳуриятда хизмат кўрсатган артист Маҳмуджон Азимов куйлайди.
22.00 «Ҳафтанома».
23.00 «Улар Ватан учун жанг қилганлар». Бадиий фильм. 2-серия.
00.15 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II
9.00 «Қобуловлар оиласи — студиямиз меҳмони».
9.25 Г. Успенский номидаги жумҳурият мусиқа мактаб-интернат ўқувчиларининг чиқиши.
10.50 «Цирк! Цирк! Цирк!».
11.35 «Дўстлик» студияси кўрсатади. «Ягона оилада».
* * *
АШХОБОД КЎРСАТАДИ:
16.50 Кўрсатувлар тартиби.
16.55 «Антенналар шарққа қаратилган».
17.55 Янгиликлар.
18.05 «Хатларингиз асосида...».
18.55 Улуғ Ватан уруши бошланганлигининг 50 йиллигига. «Ҳаммани номма-ном эсла».
19.55 «Туркманистон».
20.10 «Кичкинтойлар, Сизлар учун».
20.30 Москва. «Время».
21.10 «Туркманистон».
21.30 «Едиген».
22.25 «Ёзувчи Хўжанепес Меляев — 50 ёшда».

● МТ I
6.00 «Омон қолиш усули». Телевизион ҳужжатли фильм.
6.30 Мультфильмлар.
7.00 Ритмик гимнастика.
7.30 Тонгги дам олиш кўрсатуви.
8.00 ТСН.
8.20 «Сиз яратган боғ».
8.50 Мультфильмлар: «Бир қоп олма», «Олтин туфлича сири».
9.20 «Бурда моден» таклиф этади...».
9.50 «Сизга ветеранлар...». «Унутмаганимни ҳадя этаман».
10.25 «Тонг юлдузи».
11.25 Телевизион ҳужжатли фильм премьераси.
12.55 Эртаклар ва саргузаштлар оламида. «Оловиддиннинг сеҳрли чироғи». Бадиий фильм (М. Горький номли киностудия).
14.30 ТСН.
14.45 «Ғолиблар».
15.45 Учрашув.
16.45 «Туғилган тун». Мультфильм.
17.00 «Халқаро панорама».
17.45 «Хабарлар».
18.25 «Номинг ўчсин уруш». Олти серияли совет — герман ҳужжатли фильми премьераси. 6-фильм.
18.55 Рус хореографияси ва фольклор қўшиқчилиги концерти.
19.25 «Бу биз, худойим...». Телевизион бадиий фильм.
20.30 «Время».
21.10 Долзарб интервью.
21.20 Мусиқий кўрсатув.
23.10 «Уни ер шарига дафн этишган». Ҳужжатли фильм.
23.55 «Бу ўтган ёзда бўлган эди». Телевизион бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар (Одесса).

● МТ II
7.30 Эрталабки бадантарбия машқлари. 7.45 Спорт ҳамма учун. 8.00 Миллий баскетбол уюшмалари профессионаллари ўртасида баскетбол бўйича АҚШ чемпионати. «Хьюстон рокетс» — «Лос-Анжелес лейкерс»: 9.00 «Товуқ». Мультфильм. 9.10 Р. Шуман. «Арабескалар». 9.20 «Ташландиқ канал». Телефильм.
*
9.30 —11.30
ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ «ДЎСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ.
«Замандас» кўрсатуви.
*
11.30 «Ҳамдўстлик» видеоканали. Улуғ Ватан уруши бошланганлигининг 50 йиллигига. Программада: Брест — Севастополь — Одесса — Мурманск — Москва йўқламаси; СССР халқ депутатлари «Ҳамжиҳатлик» бирлашган гуруҳи аъзолари билан давра суҳбати. 14.00 «Печкачилар». Телевизион бадиий фильм («Экран»). 15.20 «Қадимий романс». 16.05 «Умка дўстини излайди». Мультфильм. 16.15 Рус тили.
*
16.45—18.30
ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ
«ДЎСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ
*
18.30 Волейбол. Жаҳон лигаси биринчилиги. Эркаклар. Япония — СССР терма командалари. Япониядан кўрсатилади. 19.30 «Шимол осмони соқчилигида». Телефильм. 19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.00 «Мен сизни севардим». А. С. Пушкин шеърлари. 20.30 «Время» (сурдо таржимаси билан). 21.10 **СССР Олий Кенгашининг сессиясида.**
*
«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ
21.55 «Ёдингдами, дўстим».
22.25 Қизиқарли учрашув.
*
23.55 И. С. Бах. Деҳқон кантатаси.

Якшанба * 23 ИЮНЬ

● ЎзТВ I
8.00 «Ҳафтанома» (такрор.).
*
9.00 «Енар тоғ хазинаси». Бадиий фильм (А. Довженко номли киностудия).
10.20 Араб тили.
10.50 Учқун Назаров. «Ойна». Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрининг спектакли.
12.20 Инглиз тили. 4-машғулот.
12.50 «Қўшиқ бизга ҳамиша ҳамроҳ».
Тижорат кўрсатувлари
13.40 «Ҳамма нарса инсон учун».
14.10 «Қишлоғимиз қаҳрамони».
14.40 «Гулдаста»нинг гулдастаси». Самарқанд вилояти Нарпай марказий Маданият уйи «Гулдаста» дастаси фаолияти ҳақида.
* * *
18.00 «Алиса ажойиботлар мамлакатида». Мультфильм.
18.25 Болалар учун. «Кичкинтой» кўрсатуви.
18.55 Ёшлик оқшоми.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Қизиқчи-91». Жумҳурият ёш қизиқчиларининг кўрик-танлови.
20.30 Москва. «Время».
21.05 «Якшанба оқшомида». Мусиқий кўрсатув.
22.00 «Ахборот».
22.25 «Жаноб-420». Бадиий фильм (Ҳиндистон).
00.25 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II
9.00 «Насим Ҳошимов куйлайди». Фильм-концерт («Ўзбектелефильм»).
9.35 «Фармон ва ижро» (такрор.).
10.05 «Камолат сари». Ойсифат Мўминова, Ботир Бекмирзаев.
10.40 «Ёшлик» видеоканали.
* * *
ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:
17.25 Кўрсатувлар программаси.
17.30 «Таъқиб». Бадиий фильм.
19.00 «Гули сурх». Тожикистон телевидениеси ҳамда Тожикистон Болалар жамғармасининг биргаликдаги хайрия акцияси якунлари (такрор.).
20.00 «Ҳафта».
20.30 Москва. «Время».
21.10 «Гули сурх» кўрсатувининг давоми.
23.50 «Телетомошабин ҳамроҳи».

● МТ I
6.00 «Мўътабар қудуқ». Ҳужжатли фильм.
6.30 «Тонг юлдузи».
7.30 Ритмик гимнастика.
8.00 Биржа янгиликлари.
8.15 «Спортлото» тиражи.
8.30 «Эрта саҳарлаб».
9.30 «Ватан хизматида».
10.30 Тонгги дам олиш кўрсатуви.
11.00 «Саёҳатчилар клуби».
12.30 «Здоровье».
13.00 Янги авлод танлайди: «Экологик бумеранг».
14.30 ТСН.
14.45 «Сизга қўшиқ куйлаб бераман». А. Серов қўшиқлари.
15.10 Турли мамлакатларнинг эртаклари ва афсоналари. «Митти яшил одамчалар» (Кот д' Ивуар).
15.15 «Олтой. Йил фасллари». Телефильм.
15.25 «Қишлоқ янгиликлари».
16.25 «Уолт Дисней таништиради...».
17.15 «Цирк гумбази остида». Телевизион бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар («Экран»).
19.25 Мультфильм.
19.40 «Биз севган детектив». Киноконцерт.
20.30 «Время».
21.05 «Нима? Қаерда? Қачон?».
22.05 Футбол. СССР кубоги. Финал. МАСК — «Торпедо» (Москва).
23.40 «Москва —Брест — Берлин». «Янги йўл». Брестдан кўрсатилади.
01.30 «Хронограф».

● МТ II
7.30 Зарядкага сафланинг! 7.45 «Уруш йиллари қўшиқлари». Е. Нестеренко концерти. 8.35 «Илья Глазунов Россияси». Телефильм.
*
9.30—11.30
ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ «ДЎСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ
*
11.30 «Ҳамдўстлик» видеоканали. Программада: Кончиларнинг муаммолари (Донецк — Қарағанда — Москва); Ленинграднинг беш миллиончи аҳолиси; Бишкек, Ашхобод, Кишинёвдан янгиликлар; Латвия телевидениесининг халқаро муҳарририяти — «Ҳамдўстлик» ҳузурида меҳмонда. 14.00 Москвада бўлиб ўтган баянчи-аккордеончиларнинг I халқаро танлови. 14.55 «Малахит қутичаси». Мультфильм. 15.15 Волейбол. Жаҳон лигаси биринчилиги. Эркаклар. Япония — СССР терма командалари. Япониядан кўрсатилади.
*
16.15—18.15
ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ «ДЎСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ
*
18.15 Муаллифлик телевидениеси. 19.15 Хайрли тун, кичкинтойлар! 19.30 «Учиб кетманг, оққушлар». Телефильм. 19.45 Муаллифлик телевидениеси. 20.30 «Время» (сурдо таржимаси билан). 21.10 Коллаж.
*
«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ
21.15 «Кинонигоҳ». Чет эл киноижодкорлари билан таништирилади.
*
23.15 Москва. Консерваториянинг Катта зали. Л. В. Бетховен ва П. И. Чайковский асарларидан симфоник концерт.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ
Муассислар: халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва Ўзбекистон Коммунистик партияси Тошкент шаҳар қўмитаси.
Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.
МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.
ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона — 32-53-76, хатлар — 33-29-70; 32-53-79; жамоатчилик қабулхонаси — 32-55-53.
Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.
85.207 нусхада чоп этилади. Индекс 64690.
Буюртма 5209. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.
Босмага бериш вақти 11.30. Босмага берилди 11.15